

This is the **published version** of the bachelor thesis:

Gavaldà Flaqué, Maria Mercè; Sala Roca, Josefina, dir. Disseny i avaluació de tallers formatius per desenvolupar competències de presa de decisions en adolescents. Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona, 2023. (Grau en Educació Social)

This version is available at <https://ddd.uab.cat/record/301103>

under the terms of the license

TFG – Modalitat ApS

Disseny i avaluació de tallers formatius per desenvolupar competències de presa de decisions en adolescents

Grau Educació Social

Tutora: Josefina Sala Roca – Departament de Teories de l'Educació i Pedagogia Social

Alumne: Maria Mercè Gavallda Flaqué

NIU: 1606688

Data: 03.06.24

Convocatòria de lliurement: juny 2024

1.	Breu resum en català, castellà i anglès	3
2.	Introducció i selecció de la temàtica	4
3.	Plantejament del problema	5
3.1	Contextualització i plantejament del problema	5
3.2	Objectius	7
4.	Fonamentació marc teòric	7
4.1	Introducció	7
4.2	Explicació de la competència de presa de decisions	7
4.3	Com es desenvolupa	8
4.4	Perquè serveix i quins avantatges té tenir un domini d'aquesta habilitat	9
4.5	Quins problemes comporta no desenvolupar-la suficientment	10
4.6	Programes existents i avaluació dels resultats d'aquests programes	11
5.	Pla de treball.....	12
6.	Metodologia	13
7.	Disseny dels tallers formatius.....	14
7.1	Objectius	14
7.2	Perfil dels joves	14
7.3	Perfil dels professionals que han de desenvolupar el taller.....	14
7.4	Continguts	14
7.5	Cronograma	15
7.6	Fitxes de les activitats de formació	15
7.7	Fitxes d'avaluació	21
8.	Informe d'implementació	24
9.	Resultats	27
10.	Discussió de resultats	30
11.	Conclusions i propostes de millora	32
12.	Referències	34
13.	Annexos	36
	Annex 1. Graella literatura	36
	Annex 2. Cerca programes existents	42
	Annex 3. Fitxes d'observació, valoració, taules, avaluacions qualitatives i quantitatives de les accions formatives portades a terme	44
	Annex 3.1 Fitxes activitat 1: Cabdell de llana	44
	3.1.1 Fitxa d'observació. Avaluació qualitativa sobre l'actitud dels participants	44
	3.1.2 Fitxa avaluació quantitativa per saber nombre participants	44
	Annex 3.2 Fitxes activitat 2: Que vol dir prendre decisions	44
	3.2.1 Fitxa d'observació. Avaluació qualitativa sobre l'actitud dels participants	44
	3.2.2 Taula activitat. Avaluació quantitativa: recompta paraules per veure si tothom ha participat	45
	3.2.3 Que significa pels adolescents prendre decisions / decidir	45
	Annex 3.3 Fitxes activitat 3: Els globus	46
	3.3.1 Fitxa d'observació. Avaluació qualitativa sobre l'actitud dels participants	46
	3.3.2 Avaluació descriptiva escrivint les paraules que els joves expressen	46
	Annex 3.4 Fitxes activitat 4: Dia o nit amb ulls tapats	47
	3.4.1 Fitxa d'observació. Avaluació qualitativa sobre l'actitud dels participants	47

3.4.2 Avaluació qualitativa sobre les preferències dels joves	47
Annex 3.5 Fitxes activitat 5: Dia o nit. Decisions davant els altres	50
3.5.1 Avaluació qualitativa sobre l'actitud dels participants	50
3.5.2 Avaluació qualitativa i comparativa sobre les preferències dels joves	51
Annex 3.6 Fitxes activitat 6: Responsabilitat i conseqüències de les decisions preses..	55
3.6.1 Fitxa d'observació. Avaluació qualitativa sobre l'actitud dels participants	55
Annex 3.7 Avaluació tancament jornades formatives	58
3.7.1 Valoració dels adolescents de les activitats formatives	58
3.7.2 Fitxa d'observació tancament accions formatives. Avaluació qualitativa sobre la valoració dels participants	58
3.7.3 Taula nombre participants, comparativa primera i segona sessió Avaluació quantitativa per saber si s'ha mantingut el nombre de participants	59
Annex 4. Fitxa valoració de les accions formatives i feedback rebut	60
Annex 5. Certificat Assoliment Curs: Eines i recursos per realitzar el teu TFG Estratègies didàctiques per a la formació de les persones adultes.....	61

1. BREU RESUM EN CATALÀ, CASTELLÀ I ANGLÈS

Català	Aquest treball de Final de Grau se circumscriu dins d'un projecte d'Aprenentatge i Servei (ApS). L'encàrrec efectuat per la Fundació Privada Centre Educatiu i de Lleure (CEL) va ser el de dissenyar un conjunt de tallers formatius de format reduït (dues sessions) on els adolescents que hi van assistir fossin capaços de desenvolupar competències per prendre decisions, la qual cosa els ajudarà a ser més autònoms, lliures i independents. Segons la interpel·lació de la Fundació CEL les accions formatives que vaig dissenyar i implementar es van portar a terme al centre Obert La Sagrera. Aquestes estaven dissenyades per a un grup d'adolescents que es troben en situació de vulnerabilitat i en edats compreses entre els 14 i els 16 anys. Contínuament i al llarg de la nostra vida hem de prendre decisions. En el moment de fer-ho ens podem guiar per les nostres motivacions, interessos, habilitats i valors així com per les nostres emocions siguin aquestes positives o negatives. A l'hora de decidir podem ser reflexius o impulsius, ens podem deixar influir pels altres: iguals, tutors, docents, pel nostre entorn o decidir per nosaltres mateixos. Per aquest motiu, la finalitat d'aquest projecte educatiu fou que els adolescents que van participar d'aquestes accions formatives, en concret de 6 activitats prenguessin consciència de les seves decisions, conseqüències i com això els afecta a ells i als altres.
Castellà	Este Trabajo de Final de Grado se circumscribe dentro de un proyecto de Aprendizaje y Servicio (ApS). El encargo efectuado por la Fundació Privada Centre Educatiu i de Lleure (CEL) fue el de diseñar un conjunto de talleres formativos de formato reducido (dos sesiones) donde los adolescentes que asistieron fueran capaces de desarrollar competencias para tomar decisiones lo que los ayudará a ser más autónomos, libres e independientes. Según la interpelación de la Fundació CEL las acciones formativas que diseñé e implementé se llevaron a cabo en el centro Obert La Sagrera. Estas estaban diseñadas para un grupo de adolescentes que se encuentran en situación de vulnerabilidad y en edades comprendidas entre los 14 y los 16 años. Continuamente y a lo largo de nuestra vida tenemos que tomar decisiones. En el momento de hacerlo nos podemos guiar por nuestras motivaciones, intereses, habilidades y valores, así como por nuestras emociones sean estas positivas o negativas. En el momento de decidir podemos ser reflexivos o impulsivos, nos podemos dejar influir por los demás: iguales, tutores, docentes, por nuestro entorno o decidir por nosotros mismos. Por este motivo, la finalidad de este proyecto educativo fue que los adolescentes que participaron en estas acciones formativas, en concreto de seis actividades tomaran conciencia de sus decisiones, consecuencias y como esto los afecta a ellos y a los demás.
Anglès	This final Degree Project is a part of Learning and Service (ApS) project. The task carried out by the Fundació Privada Centre Educatiu i de Lleure (CEL) was to design a set of small format training workshops (two sessions) where the adolescents who attended were able to develop skills to make decisions, which will help them to be more autonomous, free, and independent. According to the request of the CEL Foundation, the training actions that I designed and implemented were carried out at the centre Obert La Sagrera. These were designed for a group of teenagers who are in vulnerable situation and between the ages of 14 and 16 years old.

	Continuously and throughout our lives we have to make decisions. At the time of doing so we can be guided by our motivations, interests, abilities, and values as well as by our emotions whether they are positive or negative. When deciding we can be reflective or impulsive, we can be influenced by others: peers, tutors, teachers, our environment or decide for ourselves. For this reason, the purpose of this educational project was that the teenagers who participated in these training actions, specifically six activities to become aware of their decisions, consequences and how this affects them and others.
--	--

2. INTRODUCCIÓ I SELECCIÓ DE LA TEMÀTICA

El meu TFG es circumscriu dins d'un projecte d'ApS.

L'aprenentatge servei es defineix com una proposta educativa que combina processos d'aprenentatge i de servei a la comunitat en un sol projecte ben articulat en què els participants es formen tot treballant sobre necessitats reals de l'entorn amb l'objectiu de millorar-lo (Martín et. al., 2006, p. 18).

L'ApS té implicacions a nivell pedagògic on l'element clau és l'adquisició de nous aprenentatges així com, a nivell solidari té com a component clau el servei voluntari a la comunitat. Segons Martínez i Puig (2011) l'ApS és una proposta educativa que interconnecta el treball en benefici de la comunitat amb una elevada preocupació per l'obtenció de coneixements, competències i valors.

Els projectes d'ApS es proposen com una estratègia que promou i estimula la participació dels estudiants, unint l'aprenentatge basat en l'experiència, els continguts curriculars i el compromís social, permetent-los ser protagonistes actius en implicar-se en les necessitats reals del seu entorn amb la finalitat de millorar-lo (Tapia, 2010 citat en Pérez-Galván & Ochoa Cervantes, 2017).

Aquest projecte educatiu ha estat enfocat a resoldre una necessitat proposada per la **Fundació Privada Centre Educatiu i de Lleure (CEL)** essent aquesta que els adolescents-usuaris d'aquesta entitat siguin capaços de desenvolupar competències per prendre decisions.

Durant tota la nostra vida i en tot moment hem de prendre decisions. Sempre que decidim fer alguna cosa deixem una altra cosa per fer. Com va dir el psicòleg i filòsof William James "quan hem de fer una elecció i no la fem, això ja és una elecció" (García, 2020). De la mateixa manera, Roy E. Disney va afirmar "no és difícil prendre decisions, quan un sap quins són els seus valors" (Formato Educativo. Escuela de Negocios, 2022).

Hi ha molts motius que ens porten a decidir quin camí emprenem. En el moment d'escollir ens podem guiar per la raó o pels sentiments siguin aquests positius o negatius. De la mateixa manera, podem decidir per nosaltres mateixos o influïts pels altres, podem prendre una decisió en un segon o per aquelles decisions més complexes necessitem un temps de reflexió.

Per aquest motiu, des de la Fundació CEL i a través de la metodologia d'aprenentatge i servei (ApS) es va pretendre dissenyar un conjunt de tallers formatius que donessin eines als adolescents-usuaris d'aquesta Fundació per tal que siguin capaços de prendre les seves pròpies decisions el que els ajudarà a ser autònoms, lliures i independents.

El meu TFG és un ApS perquè uneix l'aprenentatge i el servei a la comunitat dissenyant una proposta educativa que ha combinat diferents estratègies d'aprenentatge per tal que els adolescents-usuaris de la Fundació CEL adquirissin nous coneixements, competències i valors pel que fa a la presa de decisions. El valor de l'Aprenentatge Servei restableix i dona sentit als aprenentatges alhora que la posada en pràctica d'una formació activa i notòria millora l'acció de la solidaritat (Puig J. et. al., 2006).

Vaig decidir fer el meu TFG en format ApS perquè aquest m'ha permès millorar els meus coneixements i aprenentatges posant en pràctica tot allò que he après durant el Grau. D'altra banda, aquest ApS m'ha possibilitat col·laborar amb un centre Obert i d'aquesta manera, conèixer de més a prop aquest tipus d'entitat que fins ara n'havia sentit a parlar, però mai hi havia participat. Poder conèixer els diferents professionals que intervenen en aquest tipus d'entitat i participar en la creació del disseny d'unes activitats encaminades a desenvolupar competències per prendre decisions en els adolescents, em va motivar molt donat que l'adolescència és un període en què sovint ens deixem influenciar molt per les persones que tenim properes o el nostre entorn. A més a més, vaig creure que personalment podia ser una experiència molt enriquidora i que per petit que fos l'impacte de les activitats portades a terme valia la pena l'esforç emprat per ajudar a millorar la vida d'aquests joves. Així des del primer moment em vaig implicar totalment en el projecte.

3. PLANTEJAMENT DEL PROBLEMA

3.1 Contextualització i plantejament del problema

La Fundació CEL actua des del compromís de les comunitats de l'arxiprestat de Sant Andreu i l'arrelament als barris i les comunitats a les quals serveixen. La Fundació CEL és una entitat sense ànim de lucre que té com a visió una societat on tots els infants i famílies gaudeixin de les màximes condicions de benestar i integració. D'altra banda, la seva missió és acompanyar els infants i joves i a les seves famílies en situació de risc social contribuint al seu creixement com a persones felices i plenament participatives en la societat. Aquesta missió es du a terme a través de l'acció social i la sensibilització de la societat. D'aquesta manera, la Fundació CEL tracta de contribuir a un món més just on es respecta la diversitat de les persones i on s'acompanya i es respecten els individus per ajudar-los a créixer i ser feliços. Així aquesta Fundació disposa de diversos espais dedicats als serveis d'intervenció socioeducativa i de reforç educatiu. Les seves accions van dirigides als infants, adolescents i les seves famílies.

El meu treball s'enquadra dins d'un projecte d'ApS així, l'encàrrec efectuat per la Fundació CEL va ser el de crear un conjunt de tallers formatius on els adolescents que hi assistissin fossin capaços de desenvolupar competències per prendre decisions. Per aquest motiu en el meu TFG he dissenyat, implementat i avaluat unes accions formatives sobre la presa de decisions per un grup d'adolescents de l'entitat assenyalada.

Segons la interpel·lació de la Fundació CEL les accions formatives es van portar a terme al centre Obert La Sagrera, espai ubicat dins l'escola Estel i situat en el barri de La Sagrera. Aquest és un dels barris que conformen el districte de Sant Andreu a Barcelona. La Sagrera és un barri de llarga tradició obrera on els serveis socials fins no fa massa no s'ocupaven d'aquest, el que va fer que fossin les mateixes persones que hi habitaven les que treballessin perquè aquest fos un barri millor, ajudant-se i donant-se suport. Per tant, aquest és un barri que avui dia encara està en construcció social.

El centre Obert La Sagrera ofereix fora d'horari escolar un servei d'intervenció socioeducativa per als infants i adolescents, que per motius familiars i laborals, resten moltes hores sense la supervisió d'un adult i/o es troben en situació de vulnerabilitat. Així, des d'aquest centre es dona acompanyament als infants i adolescents vulnerables d'aquest barri donant-los suport, estimulant i potenciant el desenvolupament de la seva personalitat així com, afavorint la socialització i integració social.

Per tot el mencionat anteriorment i donat que els adolescents que assisteixen al centre Obert La Sagrera són joves que es troben en risc de vulnerabilitat és important poder-los oferir eines per tal que siguin capaços de prendre les seves pròpies decisions, així com fer-los conscients de les conseqüències d'aquestes, ja que aquest col·lectiu pot estar més exposat a influències negatives, al consum de drogues i conductes de risc. Amb aquest projecte i les accions formatives que vaig dissenyar he pretès doncs conscienciar a aquests joves de la importància de prendre decisions donat que aquestes no sols els afecten a ells mateixos sinó també als altres.

El perfil de joves per qui vaig dissenyar les accions formatives era un grup format per uns 15/16 adolescents en edats compreses entre els 14 i els 16 anys.

Durant la nostra existència hem de prendre contínuament tota mena de decisions o podem no prendre'n i deixar-nos portar pel que decideixin els altres com el nostre grup d'iguals, on durant l'adolescència les seves opinions adquireixen molta importància, hi ha una gran pressió del grup en la presa de decisions. En aquesta etapa vital té una gran importància coneixes a un mateix per decidir millor: habilitats, qualitats, valors, inquietuds, motivacions... Les nostres emocions juguen un paper rellevant en les nostres decisions. Depenent de si som reflexius o impulsius, positius o negatius o si som fàcilment influenciables pels altres: pares, docents, iguals, pel nostre context, etc. la nostra vida anirà cap a un camí o un altre.

Amb aquesta proposta formativa s'ha pretès que els joves que assisteixen al centre Obert La Sagrera siguin capaços de decidir per si mateixos sense la influència o pressió de grup essent capaços de prendre les seves pròpies decisions pel que fa a situacions personals, familiars, socials, de temps lliure, acadèmiques i professionals que apareguin en el seu dia a dia. Així, aquests adolescents hauran d'assumir les seves capacitats i limitacions així com les seves responsabilitats davant les decisions preses, siguin aquestes positives o negatives. Així el que s'ha pretès és que aquests joves reflexionessin i fossin més conscients de les decisions preses i si aquestes han estat reflexives o impulsives, influenciades o no i com aquestes els afecta a ells mateixos i als altres. Volíem així que fossin conscients de com la influència dels seus iguals pot condicionar-los en els seus gustos o comportaments sense analitzar si és el que realment volen o les conseqüències que poden tenir. D'aquesta manera, poden triar per exemple, estudis que no són realment els que volen i/o fumar i/o prendre drogues deixant-se portar per la situació i afectant-los a la seva salut.

També els ha permès conèixer les pròpies habilitats i limitacions, autoavaluar-se i autoregular-se essent capaços d'optimitzar les seves capacitats personals per superar les limitacions i obstacles que poguessin sorgir. De la mateixa manera, aquestes accions formatives els va donar més confiança en si mateixos i l'esperança de triomfar, així com millorar el seu benestar personal.

3.2 Objectius

L'**objectiu general** d'aquest ApS ha sigut el de dissenyar una proposta d'intervenció, en concret un taller formatiu de format reduït (de dues sessions) que permetessin als adolescents-usuaris de la Fundació CEL a desenvolupar competències per prendre decisions.

Objectius específics:

- **OE1.** Promoure les habilitats de presa de decisions en els adolescents.
- **OE2.** Ajudar els adolescents a ser més autònoms i responsables en les seves decisions.

4. FONAMENTACIÓ MARC TEÒRIC

4.1 Introducció

Per poder construir el marc teòric he fet una cerca bibliogràfica dels últims cinc anys a les següents bases de dades: Google Scholar, servei de biblioteques de la UAB, Dialnet, UNESCO Digital Library i ResearchGate. Cal assenyalar també que en llegir aquests articles he observat que citaven altres fonts prèvies que he trobat interessants i per aquest motiu també les he citat. Les paraules clau que he fet servir han estat les següents:

PARAULES CLAU		
CATALÀ	CASTELLÀ	ANGLÈS
Presa de decisions	Toma de decisiones	Decision making
Adolescents	Adolescentes	Teenagers Adolescents

4.2 Explicació de la competència de presa de decisions

L'ésser humà en qualsevol aspecte i part de la seva vida i contínuament ha de prendre decisions. Triar entre diverses possibilitats pot ser un exercici molt fàcil o complicat, segons la seva complexitat. En la tria de decisions es posen en funcionament milers de processos cognitius com poden ser els records d'experiències passades i les possibles conseqüències, bones o dolentes sorgides d'una decisió determinada. El model afectiu-emocional de Mayer, Caruso i Salovey inclou la dimensió emocional en els processos de presa de decisions i diu que aquesta està influenciada per les emocions i, per tant, les persones emocionalment intel·ligents fan una millor presa de decisions (Salovey, 1999, citat en Caruso, Mayer & Salovey, 2002). Cal esmentar també que les emocions derivades de vivències viscudes o semblants i dels seus efectes tenen un paper clau en la presa de decisions donat que les persones poden anticipar-se a possibles conseqüències davant una decisió que es va prendre anteriorment (Martínez-Selva et. al., 2006).

Per tant, per qualsevol persona és essencial tenir la capacitat de presa de decisions. Aprendre a escollir entre les diferents alternatives i tenir estratègies per resoldre problemes al llarg de la vida. Segons el Diccionari d'educació Termcat la "presa de decisions s'entén com un procés cognitiu complex mitjançant el qual es trien, entre diverses alternatives possibles les accions que s'han de dur a terme".

L'habilitat de presa de decisions avui dia és una de les competències més sol·licitades. Així si tenim en compte el Diccionari de competències d'Alles (2015, p.194) la presa de decisions és la:

capacitat per a analitzar diverses variants o opcions, considerar les circumstàncies existents, els recursos disponibles i el seu impacte en el negoci, per a després seleccionar l'alternativa més adequada, amb la finalitat d'aconseguir el millor resultat en funció dels objectius organitzacionals. Implica la capacitat per a executar les accions amb qualitat, oportunitat i consciència sobre les possibles conseqüències de la decisió presa.

Si tenim en compte els recursos facilitats per l'Institut Obert de Catalunya a través de la seva pàgina web (Annex 2) sobre la resolució de conflictes i presa de decisions, una persona competent en la resolució de conflictes ha de tenir una sèrie d'habilitats per facilitar que la decisió que pren tinguin els resultats esperats:

- Autoconeixement. L'individu s'ha de conèixer, saber quins són els seus valors i necessitats, que és el que pot fer o no pot fer. Com més ens coneixem més facilitat tindrem en prendre una decisió.
- Imaginació i creativitat. És important que la persona que pren una decisió sigui creativa per tal que pugui imaginar-se diferents propostes i alternatives. D'aquesta manera, tindrà un ventall més gran a l'hora d'escollir la millor solució.
- Capacitat d'escollir lliurement. Decidir de manera lliure i sense pressions externes o alienes. La persona pren un compromís i responsabilitat sobre el que comporta i implica la decisió presa.

4.3 Com es desenvolupa

Com sabem la família és el primer agent socialitzador i educador de les persones. Les primeres relacions i interaccions dels infants són amb els seus pares i germans. Són les primeres persones que influeixen en la seva personalitat. La família com a agent de socialització va conformant les característiques psicològiques de la persona durant el temps que està sota tutela. Donada aquesta funció socialitzadora que té la família a través de l'educació, el si de la família és el context idoni pel desenvolupament de les competències emocionals (Bisquerra, 2012). A causa de les relacions interpersonals que s'hi donen la gestió dels conflictes s'inicia en les famílies. Els llaços emocionals que existeixen entre pares i fills fa necessari que uns i altres aprenguin a ser emocionalment intel·ligents amb l'objectiu de viure tots amb una major satisfacció. És a través de la família que un aprèn a desenvolupar-se com a persona (Castillo, 2013 p. 164, citat en Marquez-Cervantes, & Gaeta-González, 2018). Així la família té un paper protagonista en el desenvolupament dels infants donat que és dins aquesta on es porten a terme els aprenentatges bàsics pel seu desenvolupament autònom dins de la societat: valors, llenguatge, control de la impulsivitat, etc.

De la mateixa manera és sumament important, el paper que tenen els docents per tal que els infants i joves sàpiguen desenvolupar competències emocionals donat que, és en el context escolar on aquests passen la major part del seu temps (Extremera i Fernández-Berrocal, 2003 citat en Marquez-Cervantes & Gaeta-González, 2018).

Per poder adquirir la competència de presa de decisions s'ha d'adquirir autonomia emocional: saber autogestionar-se i assumir la responsabilitat en la presa de decisions (Marquez-Cervantes & Gaeta-González, 2018). Les competències emocionals com la d'autonomia emocional poden ensenyar-se a partir de la pràctica, pautes i experiències (Fernández-Berrocal i Extremera, 2011

citat en Márquez-Cervantes & Gaeta-González, 2018). Els preadolescents poden aprendre a regular les seves emocions posant atenció a com actuen els seus tutors i docents, qui es converteixen en els seus referents principals pel que fa a actituds i comportaments.

A banda del context escolar hi ha altres factors que adquireixen gran rellevància en la presa de decisions com són aquells de tipus contextual principalment, el sistema de relacions i el grup d'iguals. Els adolescents són propensos a prendre decisions influenciades pels altres sobretot pels amics. Això pot portar a prendre decisions equivocades amb conseqüències perjudicials per a les seves vides (Michellini, Acuña i Godoy, 2016, p.43).

Com sabem l'adolescència és una etapa especial en el desenvolupament i creixement de la persona i on acostumen a aparèixer conductes de risc associades a canvis físics i psicològics que porten als joves cap a una cerca constant de situacions de risc (Broche-Pérez & Cruz-López, 2014). Tradicionalment, per explicar aquest període psicològic es fa referència a la perspectiva cognitiva plantejada per Piaget i Inhelder, que proposa que aquests comportaments es donen especialment per la immaduresa en les capacitats de raonament (Piaget i Inhelder, 1975 citat en Broche-Pérez & Cruz-López, 2014). Segons aquests autors, les estratègies de pensament i les habilitats metacognitives dels adolescents en general són menys eficients a l'hora d'efectuar una anàlisi adient de les situacions, la qual cosa interfereix en la presa de decisions. Steinberg (2009, citat en Broche-Pérez & Cruz-López, 2014) ha donat una explicació alternativa a aquests comportaments assenyalant que "les dificultats dels adolescents per prendre les decisions adequades no radica exactament en la seva immaduresa cognitiva sinó al desequilibri entre el processament emocional i racional de les situacions".

S'ha de tenir en compte que l'adolescència és una etapa vital de les nostres vides on experimentem molts canvis: físics, psicològics, emocionals i socials. Passem de tenir i abandonar uns comportaments i actituds infantils a formar la nostra identitat. Segons la teoria d'Erikson (1963, citat en Martínez-Fernández i Borràs, 2017) en el transcurs de l'adolescència els adolescents tracten d'entendre el que és únic i característic de si mateixos. Així la configuració de la identitat és la principal tasca que han de resoldre els adolescents. Les crisis d'identitat en aquest període són evolutivament necessàries. Els conflictes intergeneracionals que es generen entre els adolescents i els adults es donen en les diferents generacions d'adolescents i formen part del seu procés d'identitat. El psicòleg James Marcia (1966, citat en Martínez-Fernández i Borràs, 2017) va fer servir la teoria d'Erikson com a punt de partida i va plantejar que la identitat es podia categoritzar segons dues característiques: crisis o compromís. Així crisis és una etapa del desenvolupament de la identitat on el jove decideix de manera conscient entre diverses alternatives i presa de decisions, mentre el compromís és una aposta psicològica per una trajectòria o ideologia. Avui dia les crisis adolescents es veuen alhora agreujades per les crisis d'identitat en la societat, en la cultura, la ruptura dels valors i el vertiginós ritme del canvi social (Pérez Olvera, 2006).

4.4 Perquè serveix i quins avantatges té tenir un domini d'aquesta habilitat

Per a Bisquerra Alzina & Escoda (2007) amb les competències per a la vida i el benestar, les persones adquireixen la capacitat d'adoptar comportaments adequats i responsables per combatre favorablement els reptes i les situacions diàries de la vida. Així, tenir domini de la competència de presa de decisions permet als individus tenir la capacitat de prendre les seves pròpies decisions en situacions personals, familiars, educatives, professionals, socials i de temps lliure que sorgeixen a la vida diària, assumint la responsabilitat de les decisions preses, tenint en

compte aspectes ètics, socials i de seguretat. Per tant, tenir el domini de presa de decisions repercuteix en l'individu en l'acceptació de les seves capacitats, limitacions i la responsabilitat que comporta prendre decisions.

La investigació portada a terme per Cenkseven-Önder y Çolakkadioglu (2013, citat en Alba Gallego, 2021) en adolescents, va trobar que “la resolució de problemes i l'autoestima en la presa de decisions influeixen positivament en el benestar i la satisfacció vital”. De la mateixa manera, un estudi realitzat per Pavai et. al. (2021, citat en Alba Gallego 2021) amb estudiants d'educació secundària va trobar una correlació positiva i significativa entre la presa de decisions i l'autorealització. A l'Estat espanyol es va realitzar també una investigació adreçada a estudiants de quart d'educació secundària i segon de Batxillerat on es va evidenciar que hi ha una relació molt significativa entre la presa de decisions vocacional i l'autoestima (Álvarez, 2020 citat en Alba Gallego 2021).

D'aquesta manera i tal com he esmentat en l'apartat anterior tenir la competència de presa de decisions significa tenir autonomia emocional, saber autogestionar-se i assumir la responsabilitat en la presa de decisions (Márquez-Cervantes & Gaeta-González, 2018).

4.5 Quins problemes comporta no desenvolupar-la suficientment

Tenint en compte l'article de Casanova (2006) no haver desenvolupat prou la competència de presa de decisions significarà que la persona tindrà dificultats per decidir per si mateixa i ser independent en les seves eleccions. Així aquestes persones seran més influenciables en la seva presa de decisions: familiars, personals, acadèmiques, professionals, socials i de temps lliure. Altrament, no decidir ni responsabilitzar-se de les pròpies decisions els generarà problemes amb la resta de la gent, sigui perquè seran més dependents, sigui perquè no responsabilitzar-se els portarà a conflictes.

A més a més, és important tenir en consideració que tant les emocions positives com les negatives influeixen en les decisions que prenen els joves (Balogh, Mayes & Potenza, 2013 citat en Michelini, Acuña & Godoy, 2016). Així els joves i adolescents amb estímuls positius tenen menys risc de caure en conductes de risc com l'alcohol (Haase & Silbereisen, 2011 citat en Michelini, Acuña & Godoy, 2016).

A més a més, s'ha de tenir present que molts joves busquen la satisfacció immediata i per aquest motiu prenen decisions de manera impulsiva sense pensar en les conseqüències nocives que tindran en el futur. Un cas clar seria el de consum d'alcohol (Michelini, Acuña & Godoy, 2016). Així les persones impulsives actuen a partir de la primera idea que els hi aflora i no tenen cap mena de control ni avaluen de manera adient la solució presa. D'altra banda, les persones amb un estil evasiu tracten de defugir el problema a enfrontar-se, ajornar tant com sigui possible afrontar-lo, esperar que es resolgui per si mateix i si és possible, que ho facin els altres per elles (Rivero, Martín & Gil, 2015).

Tenint en compte tot el que he mencionat anteriorment podem deduir que les persones que no desenvolupin prou la competència de presa de decisions tindran més problemes a l'hora d'assumir la seva responsabilitat en la presa de decisions, siguin aquestes positives o negatives.

4.6 Programes existents i avaluació dels resultats d'aquests programes

La Diputació de Barcelona a través de la seva web (Annex 2) ofereix diferents recursos i/o accions formatives relacionades amb la presa de decisions. D'entre els que ofereix, n'he seleccionat quatre posant la descripció que detallen. Aquests són els següents:

- **Decisions en blanc i negre.** Discernir com abordar una situació conflictiva pot tenir alguna dificultat si no endrecem bé els elements que la configuren i imaginem sortides possibles.
Videopíndola d'aprenentatge per posar en pràctica un sistema per convertir cada punt negatiu en positiu i enllaçar binomis perquè puguem tenir un relat constructiu i favorable per a nosaltres i els nostres equips.
- **Els 5 perquè.** La tècnica dels 5 perquè pots ajudar-nos a focalitzar bé un problema i buscar-ne les solucions.
Perquè hi ha situacions complexes que demanen anàlisis complexes. Amb aquesta videopíndola es trobarà la fórmula per arribar a l'arrel dels problemes.
- **Planta arbres de problemes.** Algunes idees de com enfocar els problemes de manera que ells mateixos generin solucions.
Començar pel problema. O millor dit: convertir el problema en una solució.
- **Problemes a la graella.** Les matrius de decisió ens ajuden a desencallar alguns problemes i buscar la millor solució. Com aprendre a fer-les és senzill.
Tenim una pila de decisions a prendre i no sabem per quina començar. En aquesta videopíndola t'ensenyen a organitzar una graella per prioritzar les nostres decisions segons el grau d'importància, gent afectada...

La Generalitat de Catalunya mitjançant la web de la Xarxa Telemàtica Educativa de Catalunya (Annex 2) dona diverses eines per tenir autonomia en la presa de decisions. D'entre les que proposa he seleccionat aquestes dues:

- **SmileUrbo.** Joc de simulació interactiu dissenyat per ensenyar els jugadors com afrontar els reptes del món real. A través de la participació del grup i la presa de decisions, es forma en habilitats de comunicació, resolució de problemes, cooperació, gestió del temps i negociació.
- **Anàlisi de problemes i presa de decisions.** Ens adreça a la web de la Diputació de Barcelona (Annex 2) que té per objectiu identificar i utilitzar els principis i les eines que afavoreixen la definició i anàlisi dels problemes per a la presa de decisions.

L'Institut Obert de Catalunya a través de la seva pàgina web (Annex 2) exposa la tècnica de solució de problemes i presa de decisions exposada per primer cop per D'Zurilla i Goldfried, l'any 1972. D'Zurilla i Goldfried van desenvolupar un model per a la solució de problemes a partir de la revisió global de teories i investigacions associades amb la solució de problemes en la vida real. Per D'Zurilla i Goldfried (1971, citat en D'Zurilla, Nezu i Maydeu-Olivares, 2004) la resolució de problemes és un procés cognitiu-comportamental que ajuda la persona a identificar solucions efectives a un problema determinat o situacions problemàtiques de la vida diària. Es tracta d'una estructura simple que ajuda molt a clarificar la situació i a prendre decisions a través de passos ben definits i dividint el procés en petites parts. Així aquest model originàriament estava format per 4 fases: 1) definició i formulació del problema pel qual s'ha de prendre una decisió, 2) generació de solucions alternatives, 3) presa de decisions, 4) execució i verificació de la solució. Posteriorment, aquest model ha estat desenvolupat per diversos autors.

Si ens centrem en les fases 3 i 4 del model desenvolupat per D'Zurilla i Goldfried: presa de decisions i, execució i verificació de la solució – en aquestes etapes se seleccionen les

alternatives que contribueixen a la solució del problema és a dir, la persona ha de tenir en compte les conseqüències a cada una de les solucions que ha plantejat, anticipant-se al que pot passar amb la decisió presa. Posteriorment, l'individu ha de reflexionar sobre cada una de les solucions i les conseqüències que ha identificat. També s'ha de valorar els beneficis que té per a un mateix la decisió presa així com per la resta i, el temps, l'esforç i el benefici personal que comporta la decisió i si un mateix es veu capaç de prendre-la. Podria ser d'utilitat fer un llistat de possibilitats concretant els avantatges i desavantatges de cada una i valorar-les. Les millors alternatives són les que tenen més avantatges i menys desavantatges, així com les seves conseqüències per a nosaltres mateixos i per als altres. Un cop decidida quina solució es vol prendre s'han de contemplar els mitjans per portar-la a terme i actuar.

L'Ajuntament de Barcelona ofereix a la seva pàgina web (Annex 2) un canal on ofereix eines per l'autoconeixement i presa de decisions i uns vídeos que fan referència a:

- Orientació acadèmica
- Interessos i autoconeixement
- Conèixer que ens ofereix l'entorn
- Com decidim? Les pressions externes

5. PLA DE TREBALL

Per poder portar a terme aquest TFG primer, em vaig reunir amb la meva tutora per tal que m'informés sobre els tipus d'entitats on podia portar a terme el meu ApS. Un cop me'n va haver informat, vaig decidir que fos en un centre obert. Així, la meva tutora em va facilitar les dades de l'entitat on hauria de portar a terme el meu ApS: Fundació CEL. Vaig contactar i tenir una reunió amb el Sr. Andreu Villalba qui em va donar l'encàrrec que hauria de portar a terme pels usuaris-adolescents d'aquesta entitat. Així la seva petició va ser la de fer un taller formatiu on aquests joves fossin capaços de desenvolupar competències per prendre decisions. Posteriorment, vaig tenir una trobada amb la meva tutora per tenir el seu vistiplau en l'encàrrec sol·licitat per la Fundació CEL i per concretar i començar a treballar en el meu TFG d'Aprenentatge Servei. A partir d'aquí, vaig començar a fer la recerca bibliogràfica per anar definint i concretant en aquest document el que ara és el meu informe final del TFG.

A continuació vaig efectuar el següent pla de treball que va començar a partir del primer informe inicial i el qual m'ha ajudat a organitzar-me i dur a terme les tasques que em vaig plantejar. D'aquesta manera, m'ha sigut més fàcil aconseguir els objectius que em vaig proposar.

	Gener	Febrer	Març	Abril	Maig	Juny
Primera entrega TFG	8/01					
Seminari 3	29/01					
Reunió Fundació CEL						
Seminari 4		26/02				
Disseny i concreció proposta de formació	Definir i fer millores en cas necessari de la proposta formació					
Elaboració Pla d'avaluació						
Seminari 5				8/04		
Posada en pràctica proposta educativa				Dies 17 i 24a		

Segona entrega TFG		Del 19/02 al 22/04			
Avaluació resultats obtinguts					
Redacció memòria final					
Lliurament final TFG					3/06

6. METODOLOGIA

Com he citat en l'apartat anterior, el meu treball s'emmarca dins d'un projecte d'Aprenentatge Servei. El taller formatiu que he dissenyat ha estat una formació activa on he sigut la protagonista activa del meu aprenentatge. En ser un ApS la meua proposta educativa ha unit l'aprenentatge i el servei a la comunitat combinant diferents estratègies d'aprenentatge perquè els adolescents-usuaris de la Fundació CEL adquirissin nous coneixements, competències i valors pel que fa a la presa de decisions.

Així, el projecte d'ApS es proposa com una estratègia que promou i estimula la meua participació, unint l'aprenentatge basat en l'experiència, els continguts curriculars i el compromís social, permetent-me ser protagonista activa en implicar-me en les necessitats reals de l'entorn amb la finalitat de millorar-lo (Tapia, 2010 citat en Pérez-Galván & Ochoa Cervantes, 2017).

L'ApS té implicacions en l'àmbit pedagògic on l'element clau és l'adquisició de nous aprenentatges, així com en l'àmbit solidari té com a component clau el servei voluntari a la comunitat. Segons Martínez i Puig (2011) l'ApS és una proposta educativa que interconnecta el treball en benefici de la comunitat amb una elevada preocupació per l'obtenció de nous coneixements, competències i valors.

La línia de treball del meu TFG va ser elaborar una proposta educativa amb uns objectius definits i utilitzant una metodologia d'ensenyament i aprenentatge mitjançant la qual, he pogut desenvolupar habilitats duent a terme la prestació d'un servei a la comunitat degudament planificada institucionalment que integrin el meu currículum (Tapia, 2006; Martínez-Odria, 2005, citat en Cabrera, 2007).

Per fer-ho i poder-me organitzar i aconseguir més fàcilment els objectius que em vaig proposar, primer vaig elaborar un pla de treball. Seguidament, vaig portar a terme una recerca i fonamentació teòrica a través de l'anàlisi documental sobre la competència de presa de decisions. Igualment, per poder dissenyar el taller formatiu vaig efectuar una recerca dels programes existents que fan referència a la presa de decisions i vaig analitzar els seus resultats.

La metodologia i les accions formatives varen ser teòriques i participatives essent els seus protagonistes els adolescents-usuaris de la Fundació CEL. Les accions formatives varen tenir en compte l'avaluació com a part del procés d'aprenentatge competencial on els participants varen prendre consciència dels aprenentatges desenvolupats. Es va portar a terme una avaluació inicial per conèixer que volia dir per a ells decidir, una avaluació a través de l'observació i una avaluació final sobre la valoració dels participants pel que feia al seu grau de satisfacció, conèixer que van aprendre o amb què s'havien quedat en acabar les accions formatives sobre la presa de decisions i valorar la participació dels adolescents.

Cabrera Rodríguez (2007) exposa que per l'avaluació de l'execució i realització del programa s'hauria de tenir en compte si aquest s'ha portat a terme com s'havia previst, si hi ha hagut algun tipus de modificació i sobretot, si ha funcionat en el context de l'aprenentatge.

En conseqüència, el projecte d'ApS que he desenvolupat m'ha permès aprendre mentre faig un servei a la comunitat, resolc una necessitat real i contribueixo d'aquesta manera, a una millora de la societat.

La realització d'aquesta proposta educativa ha comportat la comunicació i avaluació dels resultats obtinguts, tant dels aprenentatges personals com del servei (Palos, 2011).

Per acabar, el procés d'aprenentatge he elaborat un informe final de resultats.

7. DISSENY DELS TALLERS FORMATIUS

7.1 Objectius

Objectiu general

Desenvolupar competències de presa de decisions en els adolescents.

Objectius específics

- Fer conscients als adolescents de les seves decisions
- Ajudar els adolescents a ser més autònoms en les seves decisions
- Fer que els adolescents preguin consciència de la seva responsabilitat sobre les decisions preses

7.2 Perfil dels joves

El perfil de joves per qui es van crear les accions formatives és un grup format per uns 15/16 adolescents en edats compreses entre els 14 i els 16 anys. Cal destacar que aquest és un grup on predomina la figura femenina.

7.3 Perfil dels professionals que han de desenvolupar el taller

Dos educadors socials han de ser els facilitadors de totes les activitats.

7.4 Continguts

D'una banda, amb les diferents accions que es van portar a terme es va pretendre que els adolescents fossin conscients de com la seva manera de ser, habilitats, preferències, valors i emocions influeixen en la seva presa de decisions, així com repercuteixen també en aquestes les influències del seu grup d'iguals, tutors, docents, família, context, recursos, etc.

D'igual manera, en aquest espai conegut per ells es va procurar crear un espai tranquil i segur on tots fossin capaços de reflexionar, participar i expressar com se sentien davant les diferents dinàmiques sense ser jutjats pel que deien o feien.

7.5 Cronograma

Sessió	Data	Nom activitat	Horari
1	17 d'abril de 2024	Cabdell de llana	18.30–18.55
		Que vol dir prendre decisions	18.55-19.05
		Els globus	19.05-19.25
		Dia o nit amb ulls tapats	18.25-19.35
2	24 d'abril de 2024	Dia o nit. Decisions davant els altres	18.30-18.45
		Responsabilitat i conseqüències de les decisions preses	18.45-19.20
		Valoració dels adolescents de les activitats formatives	19.20-19.30
		Tancament i agraïment als participants per haver participat en les activitats formatives	19.30-19.35

7.6 Fitxes de les activitats de formació

Pautes concretes: Com dins el grup d'adolescents que havien de participar de les accions formatives n'hi havia dos o tres amb alguna dificultat de concentració, la comunicació havia de ser entenedora i clarificadora i amb unes pautes molt marcades del que s'havia de fer perquè tothom ho pogués entendre clarament. En el cas que algun d'aquests joves no acabes d'entendre el que s'havia de fer, un dels educadors havia de dinamitzar l'activitat mentre l'altre li explicava de manera visual que s'havia de fer.

Idioma: Tot i que els participants parlen el català es va fer ús de la llengua castellana essent aquesta la més propera als participants, el que vàrem considerar que podia propiciar la participació.

Fitxes de les activitats sessió 1

ACTIVITAT 1: CABDELL DE LLANA	
Objectius	Conèixer a tots els participants així com fomentar la cohesió de grup. Crear un bon clima per tal de facilitar la comunicació entre els participants.
Contingut	Presentació dels dinamitzadors i seguidament dinàmica per conèixer els participants.
Metodologia	Amb aquesta metodologia es fomenta la participació i motivació de tots els participants així com, la coneixença de cada un dels membres del grup.
Procediment	S'iniciarà amb la presentació dels educadors socials i l'explicació de l'activitat que es portarà a terme. El grup estarà a peu dret formant un cercle. Un dels educadors tindrà a les seves mans el cabdell de llana. Aquest començarà la dinàmica dient el seu nom i anomenant una cosa que li agrada i a continuació, llançarà el cabdell de llana tot subjectant el seu extrem a un dels participants el qual haurà de dir igualment el seu nom i una cosa que li agrada tal com ha fet l'educador i així successivament fins que tots els participants ho hagin fet i s'hagi format un entramat en forma de teranyina. Un cop el cabdell de llana arribi a l'últim participant es farà el procés a la inversa, recollint el fil de la

	llana i on aquesta vegada cada membre del grup haurà de dir alguna cosa que no li agradi fins a arribar a l'educador que ha iniciat l'activitat. En acabar es repartirà a cada un dels membres participants en l'activitat una etiqueta adhesiva per tal que escriguin el seu nom i se la posin a un lloc visible facilitant així la comunicació.
Rols dels agents	Els educadors inicien i tanquen l'activitat al mateix temps que permeten la participació de tots els membres que participen en la dinàmica.
Materials i recursos necessaris	Un o dos cabdells de llana Etiquetes adhesives Bolígrafs o retoladors
Durada	Aproximadament 20/25 minuts

ACTIVITAT 2: QUE VOL DIR PRENDRE DECISIONS	
Objectius	Conèixer que entenen els participants per prendre decisions. Presa pròpia de decisions.
Contingut	Identificar que entenen els participants per prendre decisions per acabar en una posada en comú.
Metodologia	Amb aquesta metodologia es fomenta la participació de tots els participants donat que d'alguna manera estan tots obligats a fer-ho.
Procediment	Els educadors iniciaran l'activitat explicant en què consisteix. Els membres del grup hauran de pensar en una paraula del que vol dir per a ells prendre decisions. Es donarà un full en blanc a una persona membre del grup per tal que escrigui la paraula que ha pensat. A continuació li passarà a la persona que tingui el costat per tal que faci el mateix i així successivament fins que tots els membres del grup hagin escrit que vol dir per a ells prendre decisions. D'aquesta manera, es facilitarà que tots els adolescents participin. En acabat, es farà una posada en comú de totes les paraules que han sorgit respecte a la presa de decisions. Aquesta dinàmica s'haurà de desenvolupar de manera àgil pel que cada jove disposarà aproximadament de 15 segons per plasmar la seva paraula en el full abans de passar-lo. Amb aquesta activitat es pretén saber la primera idea que els hi ve als joves al cap quan pensen en prendre decisions.
Rols dels agents	Els educadors inicien i guien l'activitat permetent la participació de tots els participants i compartint les idees de tots els membres del grup sobre que significa per ells prendre decisions.
Materials i recursos necessaris	Un full en blanc Bolígrafs o retoladors
Durada	Aproximadament 10 minuts

ACTIVITAT 3: ELS GLOBUS	
Objectius	Observar les habilitats personals, valors i preferències dels participants en escollir un globus i utensili/s. Afavorir la confiança de tots els membres del grup. Fer reflexionar als participants sobre quines emocions s'han mogut en la dinàmica.

Contingut	Observar com els participants escullen un globus i l'utensili que fan servir per portar aquest d'una punta a l'altra de la sala. Posada en comú sobre quines emocions han aparegut o s'han mogut en aquesta dinàmica i reflexionar-ne.
Metodologia	Afavorir que tots els membres del grup hagin de prendre decisions per si mateixos i fer-los conscients de les emocions que han sorgit arran de la dinàmica. Per facilitar-ho a dins de cada globus es posarà una de les següents emocions que considerem es poden moure arran d'aquesta dinàmica: alegria, por, curiositat, vergonya, ràbia, tristesa, sorpresa i desgrat. Es fomentarà un clima de confiança on es fomenti l'esforç, valor i respecte pel que ha triat cada persona.
Procediment	S'iniciarà l'activitat explicant en què consisteix. Cada participant haurà d'escollir un globus que haurà de portar d'una punta a una altra de la sala. Per fer-ho se'ls dirà que poden escollir entre els utensilis que hi ha el que creguin més convenient per aconseguir-ho. A més a més, a l'interior de cada globus hi haurà un paperet amb una d'aquestes vuit emocions: alegria, por, curiositat, vergonya, ràbia, tristesa, sorpresa i desgrat juntament amb una, dues o tres bales o pedretes el que facilitarà o dificultarà transportar el globus d'un lloc a l'altre. Quan tots els participants arribin a l'altra banda de la sala hauran de fer explotar el seu globus i mirar quina emoció hi ha al seu interior. Quan tots els membres del grup ho hagin fet es posarà en comú les emocions que s'han trobat dins els globus i si aquestes coincideixen amb com s'han sentit al realitzar la dinàmica i el perquè. Això servirà per fer una breu reflexió sobre aquestes i el perquè de les seves eleccions. En acabar es donaran unes lllaminadures a tots els adolescents en agraïment pel seu esforç i participació. D'aquesta manera, s'afavorirà que tots els membres del grup se sentin importants en les eleccions efectuades hagin aconseguit o no la fita. En aquest cas posarem èmfasi que tots a la vida ens podem equivocar i que l'important és intentar-ho. Aquí aprofitarem l'ocasió per citar la frase d'Albert Einstein: "Qui mai hagi comès un error és perquè mai ha intentat una cosa nova".
Rols dels agents	Els educadors inicien i afavoreixen la participació de tots els membres del grup i faciliten que tots els participants puguin expressar les seves emocions en prendre les seves decisions. Els educadors faran que tots els membres del grup trobin un espai segur i afable.
Materials i recursos necessaris	Globus de diferents colors Culleres Forquilles Tasses Bales (caniques) Pedretes Paperets Retolador negre Llaminadures

Durada	Aproximadament 20 minuts
---------------	--------------------------

ACTIVITAT 4: DIA O NIT AMB ULLS TAPATS	
Objectius	Afavorir la presa de decisions individuals.
Contingut	Observar quina elecció pren cada membre del grup.
Metodologia	Promoure les decisions individuals sense que aquestes estiguin influenciades pels altres membres del grup.
Procediment	Es començarà l'activitat explicant en què consisteix i el seu funcionament. Els participants hauran de formar una filera. Seguidament, se'ls donarà a cadascú un mocador o antifàç per tapar-se els ulls. Un dels educadors farà les següents preguntes amb dues opcions de preferència: 1. Què t'agrada més el mar o la muntanya? 2. Prefereixes ballar o jugar a futbol? 3. Per celebrar el teu aniversari que t'agradaria més berenar/sopar amb els teus amics o organitzar una festa? 4. Quan és carnaval prefereixes disfressar-te o no disfressar-te? 5. Quina música t'agrada més: la música dels anys 80 o la música moderna? 6. Què prefereixes: una sortida amb els teus amics o un mòbil d'última generació com per exemple, un Iphone? 7. Què t'agrada més: estar a casa tranquil o sortir amb els teus amics? 8. T'agraden més els esports individuals o aquells col·lectius? 9. Fas esport per gaudir o per guanyar? 10. Entre aquestes opcions quina escolliries: surfistes o motards? De cada una d'aquestes preguntes els participants hauran d'escollir la seva preferència. Així faran un pas a la dreta si el que els agrada més és el que es diu com a primera opció o un pas a l'esquerra si prefereixen la segona. D'aquesta manera, sabrem les preferències de cada membre del grup sense que ells puguin veure que decideixen els altres. Un cop finalitzades les preguntes se'ls dirà que ens guardarem les respostes fins a la pròxima sessió. Aquesta activitat serà molt dinàmica.
Rols dels agents	Un dels educadors serà qui facilitarà els mocadors i comunicarà de manera molt clara i perquè tothom ho entengui les preguntes i l'altre anirà apuntant les preferències de tots els participants.
Materials i recursos necessaris	Mocadors o antifàços per tapar els ulls Paper Bolígraf
Durada	Aproximadament 10 minuts

Acabada aquesta dinàmica es donarà per tancada la sessió del dia donant les gràcies a tots els participants per la seva assistència i la seva ajuda en el meu treball.

ACTIVITAT 5: DIA O NIT. DECISIONS DAVANT ELS ALTRES	
Objectius	Observar la influència dels altres davant la presa de decisions individuals.
Contingut	Analitzar la influència que tenen el grup d'iguals davant la presa de decisions individuals.
Metodologia	Promoure les decisions individuals sota la influència del seu grup d'iguals.
Procediment	Es començarà l'activitat explicant en què consisteix i el seu funcionament. Els participants hauran de formar una filera igual que en l'última activitat de la passada sessió i se'ls dirà que en aquesta ocasió no s'hauran de tapar els ulls. Un dels educadors farà les mateixes preguntes i opcions de preferència de la sessió anterior, però amb l'ordre canviat. Aquest serà el seu ordre: 1. Què t'agrada més: estar a casa tranquil o sortir amb els teus amics? 2. Quan és carnaval prefereixes disfressar-te o no disfressar-te? 3. Què t'agrada més el mar o la muntanya? 4. Entre aquestes opcions quina escolliries: surfistes o motards? 5. Prefereixes ballar o jugar a futbol? 6. Per celebrar el teu aniversari que t'agradaria més berenar/sopar amb els teus amics o organitzar una festa? 7. T'agraden més els esports individuals o aquells col·lectius? 8. Fas esport per gaudir o per guanyar? 9. Quina música t'agrada més: la música dels anys 80 o la música moderna? 10. Què prefereixes: una sortida amb els teus amics o un mòbil d'última generació com per exemple, un Iphone? De cada una d'aquestes preguntes els participants hauran d'escollir la seva preferència. Així faran un pas a la dreta si el que els agrada més és el que es diu com a primera opció o un pas a l'esquerra si prefereixen la segona. D'aquesta manera, sabrem si es mantenen les preferències de cada membre del grup davant la pressió del grup d'iguals. Un cop comparats els resultats d'aquesta activitat amb la mateixa de la sessió anterior es reflexionarà sobre les diferències que han sorgit en les eleccions dels participants, sense citar els noms de les persones que han canviat les seves preferències davant el grup d'iguals. La intenció és fer conscients als participants de com les persones poden canviar les seves preferències sota la influència del seu grup d'iguals, família, entorn, etc. La primera part de l'activitat serà molt dinàmica i la segona part serà més reflexiva.
Rols dels agents	Un dels educadors comunicarà de manera molt clara les preguntes perquè tothom les entengui i l'altre apuntarà i verificarà que les respostes que han donat els participants siguin les mateixes de la sessió anterior. Un dels educadors comunicarà als participants els resultats obtinguts sense dir noms i facilitarà la reflexió dels participants sobre aquestes.
Materials i recursos necessaris	Paper Bolígraf

Durada	Aproximadament 15 minuts
---------------	--------------------------

ACTIVITAT 6: RESPONSABILITAT I CONSEQÜÈNCIES DE LES DECISIONS PRESES	
Objectius	Prendre consciència de les decisions que es prenen. Assumir la responsabilitat i conseqüències de les decisions preses.
Contingut	Exposar diverses situacions en què els participants hagin de dir que farien o com se sentirien en aquestes.
Metodologia	Expositiva i reflexiva. Reflexió individual i col·lectiva sobre la responsabilitat i conseqüències de les decisions que es prenen.
Procediment	S'iniciarà l'activitat explicant en què consisteix i el seu funcionament. Un dels educadors explicarà les següents situacions: - Tinc un compte d'Instagram i penjo una foto que m'agrada molt. Rebo alguns likes, però també alguns comentaris negatius i crítiques que no m'agraden. Es preguntarà si a algun membre del grup li ha passat, com s'ha sentit i què ha fet al respecte. - Estàs mirant Instagram i de sobte, veus una foto d'una persona que coneixes i la foto que ha penjat no t'agrada gens. Què faríeu? Li direu personalment de què no us agrada, li deixaríeu un comentari que no us agrada, no li diríeu res perquè a ell/a és evident que li agrada la foto. Reflexionar sobre el fet que en el moment que pengem qualsevol cosa a les xarxes socials podem rebre tant elogis com crítiques i hem de ser conscients d'això. El mateix passa quan deixem els nostres comentaris siguin aquests positius o negatius. - Estem en el col·legi amb el nostre grup d'amics i passa un nen que em cau molt malament, fatal, no el puc ni veure. És estúpid, em cau fatal. Llavors el meu grup comença a ficar-se amb ell i a molestar-lo. Seguidament comencen a barallar-se. Què faríeu? Aquest nen em cau fatal. Han començat a barallar-se els meus companys i ell. Intervinc a la baralla? Intento parar-la? O, decideixo buscar ajuda? - Si veig aquesta situació a l'escola en què uns companys s'estan barallant. Què faig? Intervinc? Intento buscar ajuda? Animo la baralla? - Vaig caminant per l'escola i un nen em comença a molestar moltíssim. Cada dia més i més sovint. Què faig com a víctima? Em barallo per defensar-me, busco un docent i li dic que aquest nen m'està molestant. No faig res. En aquesta activitat es tracta que les respostes les donin els participants i les posin en comú acompanyant-los a reflexionar sobre les contestes que puguin sorgir i les conseqüències de les seves decisions. Fer reflexionar que la violència mai és una solució i que per molt malament que ens caigui una persona no s'ha d'incitar una baralla i en el cas, que una baralla s'hagi iniciat s'hauria d'intentar aturar-la o demanar ajuda. Fer

	veure que tots som diferents i aquest no és un motiu per molestar a algú. Ens hem de respectar els uns als altres.
Rols dels agents	Un dels educadors comunicarà de manera molt clara les diferents situacions i facilitarà un debat reflexiu fomentant la participació de tots els membres del grup. Els educadors buscaran que els joves reflexionin i siguin conscients sobre quines conseqüències tenen les decisions que prenen i la responsabilitat que tenen en aquestes.
Materials i recursos necessaris	Fulls en blanc per apuntar reflexions.
Durada	Aproximadament 30/35 minuts

En acabar l'activitat 6 es demanarà als participants que diguin en una o dues paraules que han après o amb què s'han quedat de les accions formatives portades a terme sobre la presa de decisions. Per fer-ho se'ls donarà tres minuts perquè s'ho pensin i ho escriguin en un post-it. Posteriorment i per conèixer el grau de satisfacció dels participants aquests l'enganxaran a sota d'una de les tres cares que es posaran a la pissarra i que indicaran: m'ha agradat, regular, no m'ha agradat.

Seguidament, es farà el tancament de les sessions formatives i s'agrairà a tots els assistents haver participat de les accions formatives.

7.7 Fitxes d'avaluació

Fitxes d'avaluació sessió 1

FITXA D'AVALUACIÓ 1: CABDELL DE LLANA	
Objectius	Saber si s'ha aconseguit crear un bon clima i cohesió de grup.
Variables/ítems que s'avaluaran	Atenció Motivació Interès Participació
Metodologia	Qualitativa sobre l'actitud dels participants. Quantitativa per saber nombre participants.
Rols dels agents	Entre els dos educadors ompliran la fitxa d'observació.
Materials i recursos necessaris	Fitxa d'observació en paper.

FITXA D'AVALUACIÓ 2: QUE VOL DIR PRENDRE DECISIONS	
Objectius	Conèixer que saben els adolescents sobre la presa de decisions.
Variables/ítems que s'avaluaran	Atenció Predisposició Interès Participació
Metodologia	Qualitativa sobre l'actitud dels participants. Quantitativa – recompta paraules per veure si tothom ha participat.
Rols dels agents	Entre els dos educadors ompliran la fitxa d'observació i faran el recompta de paraules per saber si tothom n'ha escrit alguna.

Materials i recursos necessaris	Fitxa d'observació en paper. Taula amb el nombre de persones participants i si coincideix amb el nombre de paraules escrites.
--	--

FITXA D'AVALUACIÓ 3: ELS GLOBUS	
Objectius	Observar les habilitats personals, valors i preferències dels participants en escollir un globus i utensili. Fer reflexionar als participants sobre quines emocions s'han mogut en la dinàmica i el perquè de les seves eleccions.
Variables/ítems que s'avaluaran	La dinàmica s'ha entès Motivació Interès dels participants Participació
Metodologia	Qualitativa: - Observació sobre l'actitud dels participants. - Descriptiva escrivint les paraules que els participants expressin.
Rols dels agents	Entre els dos educadors ompliran la fitxa d'observació així com la descriptiva.
Materials i recursos necessaris	Fitxa d'observació així com descriptiva en paper.

FITXA D'AVALUACIÓ 4: DIA O NIT AMB ULLS TAPATS	
Objectius	Afavorir la presa de decisions individuals. Conèixer les preferències de cada participant.
Variables/ítems que s'avaluaran	Atenció Motivació Participació
Metodologia	Qualitativa: observació sobre l'actitud i preferències dels participants.
Rols dels agents	Entre els dos educadors ompliran la fitxa d'observació així com, marcaran les preferències dels participants.
Materials i recursos necessaris	Fitxa d'observació i preferències en paper.

Fitxes d'avaluació sessió 2

FITXA D'AVALUACIÓ 5: DIA O NIT. DECISIONS DAVANT ELS ALTRES	
Objectius	Observar la influència dels altres davant la presa de decisions individuals. Observar si es mantenen les preferències de cadascú.
Variables/ítems que s'avaluaran	Atenció Motivació Participació
Metodologia	Qualitativa: observació sobre l'actitud i preferències dels participants i comparativa amb l'activitat anterior.
Rols dels agents	Entre els dos educadors ompliran la fitxa d'observació així com, marcaran les preferències dels participants. Aquests també faran una comparativa amb els resultats de la sessió anterior.

Materials i recursos necessaris	Fitxa d'observació i preferències en paper.
--	---

FITXA D'AVALUACIÓ 6: RESPONSABILITAT I CONSEQÜÈNCIES DE LES DECISIONS PRESES	
Objectius	Saber si els participants prenen consciència de les seves decisions. Saber si els participants assumeixen la responsabilitat i conseqüències de les seves decisions.
Variables/ítems que s'avaluaran	Escolta activa Empatia Implicació Respecte als altres Influència dels companys sobre el que diuen
Metodologia	Qualitativa perquè són els participants qui s'expressen.
Rols dels agents	Els educadors s'ocupen d'apuntar el que es va dient i qualsevol cosa que no els hi quadri amb l'activitat anterior.
Materials i recursos necessaris	Fitxa d'observació en paper. Fulls en blanc per apuntar reflexions.

FITXA D'AVALUACIÓ TANCAMENT SESSIONS FORMATIVES	
Objectius	Saber si s'ha mantingut el nombre de participants en les sessions portades a terme. Conèixer el grau de satisfacció dels participants. Conèixer que han après o amb què s'han quedat els participants en acabar les accions formatives sobre la presa de decisions.
Variables/ítems que s'avaluaran	Satisfacció Participació
Metodologia	Qualitativa descriptiva perquè són els participants qui s'expressen. Quantitativa per saber si s'ha mantingut el nombre de participants.
Rols dels agents	Els educadors s'ocupen d'apuntar el que es va dient i fer una comparativa amb el nombre de participants.
Materials i recursos necessaris	Full gran amb tres cares que indiquen: m'ha agradat, regular, no m'ha agradat Pots-its Fitxa d'observació en paper. Taula nombre participants. Comparativa primera i segona sessió. .

Avaluació del Centre Obert La Sagrera sobre les accions formatives portades a terme.

FITXA D'AVALUACIÓ SESSIONS FORMATIVES	
Objectius	Saber si s'han complert les expectatives del centre Obert La Sagrera. Conèixer el grau de satisfacció del centre Obert La Sagrera. Reconèixer si el producte lliurat correspon a les demandes efectuades pel centre Obert La Sagrera. Saber si el disseny s'ha realitzat de forma situada i en col·laboració amb l'entitat.
Variables/ítems que s'avaluaran	Satisfacció Impacte en els participants Interès

	Actitud educadora Disseny accions formatives El disseny de les accions formatives correspon a les demandes de l'entitat El disseny de les accions formatives correspon als objectius plantejats Col·laboració amb el centre Qualitat disseny accions formatives
Metodologia	Qualitativa: observació sobre l'actitud de l'educadora social encarregada del disseny i posada en pràctica de les accions formatives.
Rols dels agents	La coordinadora del centre Obert La Sagrera i l'educador social que intervindrà en les accions formatives avaluaran l'elaboració del disseny i posada en pràctica de les accions formatives.
Materials i recursos necessaris	Fitxa valoració format Word

A l'Annex 3 es troben les fitxes d'observació, valoració, taules, avaluacions qualitatives i quantitatives degudament complimentades de les accions formatives portades a terme.

8. INFORME D'IMPLEMENTACIÓ

Les sessions formatives es van portar a terme tal com estava previst els dies 17 i 24 d'abril. Igualment, les vuit activitats dissenyades es varen poder implementar en els dies i les sessions corresponents.

La previsió d'assistència era d'uns 15/16 adolescents a cada sessió. Cal assenyalar que aquesta no es va acomplir donat que a la primera sessió del dia 17 varen assistir 9 adolescents i a la segona sessió del dia 24 varen ser 13 els joves participants. Tot i això, cal dir que tots els assistents a la primera sessió varen tornar a la segona sessió. A més a més en aquesta el nombre de participants va augmentar en 4 joves nous. El fet que s'afegissin aquestes 4 persones a la segona sessió va afectar a la participació i va fer que els adolescents se sentissin menys segurs afectant així a les dinàmiques.

Cal també esmentar que estava previst que les edats dels joves fossin d'entre 14 i 16 anys mentre els assistents que varen participar en les activitats formatives estaven en una franja d'edat més ampla, entre els 12 i els 16 anys.

Els dos educadors socials facilitadors de les activitats varen ser els mateixos en totes les activitats.

Les activitats: 1 "Cabdell de llana", i 3 "Els globus" es van portar a terme tal com estaven previstes.

Abans d'iniciar l'activitat 2 "Què vol dir prendre decisions" i tenint en compte que en l'activitat 1 els adolescents estaven drets, els educadors vàrem decidir que en comptes de fer-los seure un cop acabada l'activitat 1 continuessin igual i escrivissin en un full on prèviament havíem escrit la paraula DECIDIR que interpretaven o que significava per a ells aquesta paraula. Vàrem pensar que així l'activitat seria més àgil i efectivament, així va ser.

A l'activitat 4 "Dia o nit amb ulls tapats" vàrem decidir fer una petita modificació durant el transcurs de la dinàmica canviant així, el fer un pas a la dreta o a l'esquerra depenent de l'opció que els agradava més per aixecar la mà dreta o l'esquerra. Això va facilitar la nostra feina

d'apuntar les diferents tries dels adolescents, així com que no hi hagués cap confusió al fer-ho. A més a més, en efectuar-ho d'aquesta manera es va agilitzar l'activitat evitant que aquesta s'allargués en el temps. També cal esmentar que en començar l'activitat un jove ens va indicar que no tenia clar quina era la mà dreta i l'esquerra pel que un dels educadors li va anar recordant durant el transcurs de la dinàmica.

L'activitat 5 "Dia o nit. Decisions davant els altres" vàrem decidir que es continués fent aixecant la mà dreta o esquerra en comptes de fer un pas a la dreta o a l'esquerra per assenyalar la preferència de cadascú. En aquesta activitat i per veure si els participants es deixaven influir en les seves eleccions vàrem fer una taula comparativa amb les tries efectuades en l'activitat anterior 4 "Dia o nit amb ulls tapats". Per aquest motiu, les respostes dels 4 nous participants no es varen tenir en compte, ja que en aquest cas aquesta comparació no es podia efectuar. També cal comentar que aquell dia els adolescents estaven molt esverats pel que al cap de pocs minuts de començar l'activitat es va decidir separar alguns participants que no deixaven escoltar als altres el que s'anava dient. Seguidament, l'activitat va continuar com estava prevista.

A l'activitat 6 "Responsabilitat i conseqüències de les decisions preses" vàrem haver d'afegir diversos supòsits en les diferents situacions plantejades per incentivar la participació dels joves. Aquests varen ser els comentaris que varen fer els joves sobre les diferents situacions plantejades:

- Tinc un compte d'Instagram i penjo una foto que m'agrada molt. Rebo alguns likes, però també alguns comentaris negatius i crítiques que no m'agraden.

MT. i MJ. Es riurien del comentari. Tot i això, una d'aquestes persones parlaria amb la persona per dir-li que el comentari no li ha agradat. L'altre no diria res.

MS. i J. Ignorarien el comentari.

I. i JC.. Depèn del comentari. Si fos un comentari "borde" que els hi fes mal, van dir que passarien.

D. Va expressar que depèn de quin amic ho digués. Si és molt amic aniria a buscar-lo i li pegaria. Li vaig preguntar si primer parlaria amb ell i va dir que no, que directament li pegaria.

M. i V. Lii seria igual. Passaria.

B. Preferia la sinceritat. Li seria igual.

C. i CR. Parlarien amb la persona.

JS. Depèn del comentari i si era una crítica constructiva o no, parlaria o passaria. Si fos un comentari que l'ofengués passaria d'aquesta persona.

- Estàs mirant Instagram i de sobte, veus una foto d'una persona que coneixes i la foto que ha penjat no m'agrada gens. Què faríeu? Li direu personalment de què no m'agrada, li deixaríeu un comentari que no m'agrada, no li diríeu res perquè a ell/a és evident que li agrada la foto.

C. No faria res perquè respectaria el que li agrada.

MJ. Em va preguntar si a la foto sortiria ella. Li vaig preguntar que faria si a la foto surtis ella. A aquesta pregunta va dir que li diria que no se sent còmode i que la canvies per una altra.

A partir d'aquí i per crear més debat els vàrem dir que pensessin que la foto que han penjat i que no els agrada gens també hi surten.

JC., M., CR., D. B. J. i I. Passarien, però si surten a la foto, li dirien que l'esborrés.

V., MS., MT. Passarien, no farien res.

JS. Li faria un meme.

- Estem en el col·legi amb el nostre grup d'amics i passa un nen que ens cau molt malament, fatal, no el podem ni veure. És estúpid, em cau fatal. Llavors el meu grup comença a ficar-se amb ell i a molestar-lo. Seguidament comencen a barallar-se. Què faríeu? Aquest nen em cau fatal. Han començat a barallar-se els meus companys i ell. Intervinc a la baralla? Intento parar-la? O, decideixo buscar ajuda?

JS. Diria que es peguessin més fort.

B. Es posaria a la baralla.

MJ. Si a la baralla hi ha algun amic meu, l'ajudaria a pegar-se més.

I. A l'escola mai s'ha barallat, primer miraria el que passa i després li comentaria a un responsable.

V. Observaria i en acabat passaria la xafarderia per no sortir a la xafarderia.

B., JC., Observaria per veure que passa i poder fer safareig.

M. i CR. Sols mirarien.

Vàrem afegir un altre supòsit: que farien si hi hagués una baralla entre el seu equip de futbol i els rivals.

D. Els animaria a pegar-se més fort i aniria per l'àrbitre.

MT. Animaria que es peguessin.

- Si veig aquesta situació a l'escola en què uns companys s'estan barallant. Què faig? Intervinc? Intento buscar ajuda? Animo la baralla?

JS. Si és amic meu aniria a parar-ho, però si em cauen malament els dos, els animaria que es peguessin.

Dues persones varen comentar que per intentar frenar una baralla varen rebre ells. Una jove va explicar que la baralla era entre una seva cosina i la seva germana i va acabar rebent ella i un jove va comentar que per intentar parar la baralla entre dos amics li van clavar una puntada de peu a les costelles i llavors, van començar a pegar-li. Després van anar de cara i van riure.

La resta varen continuar dient que es pegarien.

Vàrem preguntar si hi hauria algú que avisaria a un responsable per tal que els pareessin i es varen posar a riure i van dir que millor que seguissin. *Una jove va dir que sols avisaria en el cas que un infant o jove fos més petit que l'altre, però si no hi havia sang que es peguessin.*

- Vaig caminant per l'escola i un nen em comença a molestar moltíssim. Cada dia més i més sovint. Què faig com a víctima? Em barallo per defensar-me, busco un professor i li dic que aquest nen m'està molestant. No faig res.

Una jove diu que primer intentaria parlar, però si la persona no col·labora, es pegaria. Una altra jove ha dit que directament es barallaria.

I. Parlaria amb el cap d'estudis, el mestre i també amb la persona.

V. Segurament parlaria amb el cap d'estudis i el mestre.

MJ. Miraria una forma de com defensar-se.

J. Des del primer dia s'hi tornaria com la persona i si fes falta aniria a cops.

JS., MT., MS. Li pegaria directament.

JC. No li pegaria, però si que l'agrediria verbalment.

CR. Intentaria parlar amb la persona.

La majoria intentarien parlar amb la persona i si no anirien directament a insultar-lo o pegar-li. La jove que ha manifestat que parlaria amb el cap d'estudis, el mestre i amb la persona també ha comentat que parlaria amb la seva mare per conèixer una altra opinió. Llavors una altra jove ha comentat que els hi diria als seus pares per saber si ho feia malament.

També varem preguntar que si el maltracta fos a través d'una xarxa social com per exemple, en el cas que els hi haguessin fet una foto despullats i pengessin aquesta a la xarxa que farien.

I. Per molt malament que li caigués, molt malament una persona parlaria amb el director perquè aquesta és una cosa molt baixa.

MT No sap què faria.

JS. S'ho guardaria i quan trobes el moment li diria.

La resta han dit que l'avisarien.

Varem parlar de les conseqüències de totes les coses que fem o decidim i que l'últim recurs que s'hauria d'utilitzar és la violència sigui aquesta verbal o física. Els hi varem preguntar també si quan decidien ho feien impulsivament o es pensaven les coses abans de decidir.

JS. En una baralla no s'ho pensaria, actuaria, però en el cas dels estudis s'ho pensaria.

I. Quan està enfadada no pensa, decideix o fa les coses impulsivament, d'altra manera, sí que s'ho pensa. A vegades li diu coses a la seva mare que sap que s'ha passat i s'estressa perquè després no sap com fer-ho perquè la perdoni. Tot i això, és capaç de solucionar-ho.

MJ. A vegades quan està enfadada diu les coses que no són, sense filtre i més tard li sap greu i s'estressa.

La major part dels adolescents varen dir que encara que els hi caigui malament una persona si es penja una foto d'aquesta despullada, avisarien, però de les 13 persones assistents l'educador que les coneix diu que realment sols ho haurien fet 2.

La influència del grup d'iguals va quedar totalment exposada volent quedar bé davant el grup d'iguals dient coses que en el fons no pensaven. Els més grans de tercer i quart d'ESO varen portar la veu cantant i el que deien ells deien els altres, per tant, la influència del grup d'iguals es va veure clarament.

En general, les activitats van anar molt bé i van semblar molt adients tot i que tal com he exposat a l'activitat 6 varem haver d'anar afegint alguns supòsits per augmentar la participació i perquè no ens creiem que la majoria dels adolescents es volguessin pegar a la mínima. Els horaris previstos es varen mantenir tot i que a l'activitat 6 els joves es varen animar a parlar quan era quasi l'hora d'acabar pel que hagués calgut més temps.

9. RESULTATS

Un cop complimentades totes les fitxes d'observació, valoració, taules, avaluacions qualitatives i quantitatives de les accions formatives portades a terme i que es troben en l'Annex 3, a continuació passo a detallar els resultats.

Activitat 1: Cabdell de Llana (Annex 3.1) - la motivació, interès i participació va augmentar a mesura que va avançar l'activitat pel que podem dir a títol de valoració que aquesta va ser bona i molt molta. Pel que fa a l'atenció la varem valorar com a satisfactòria.

Els adolescents que varen participar de les activitats formatives en la primera sessió varen ser 9 dels 15/16 que estaven previstos, per tant, la participació no va ser total.

Activitat 2: Què vol dir prendre decisions (Annex 3.2) – l'atenció, predisposició, interès i participació va ser molt bona. Tots els adolescents van estar interessats en el tema i com poder escriure el que volia dir per a ells prendre decisions. Tots els participants van deixar per escrit el que volia dir per a ells DECIDIR. Així els participants varen identificar prendre decisions /

decidir amb: *ME GUSTA, VA A AFECTAR EN UN FUTURO, LO ODIO, DIFICIL, ME DA MIEDO, ME DA NERVIOS, FUTURO ES DIFICIL, ESTRES, ES DIFICIL.*

Després de veure les paraules que varen escriure els adolescents sobre el que és per ells decidir es desprèn que a la majoria se'ls fa difícil fer-ho. Sols hi va haver una persona que va dir que li agradava i, de manera contraposada, una altra que no li agradava gens, de fet odia decidir. De tot el grup sols hi va haver dues persones que varen ser conscients que el que decideixen els afecta al futur. Del resultat també es pot extreure que pels joves decidir és quelcom que els angoixa donat que senten estrès, por, nervis...

Activitat 3: Els Globus (Annex 3.3) – La dinàmica es va entendre molt bé i la motivació de poder rebentar els globus al final de l'activitat va ser un plus de motivació pel que l'interès, motivació i participació va ser molt bona. En portar a terme aquesta activitat els adolescents varen expressar sentir: *ALEGRIA; SEGURETAT I TRANQUIL·LITAT; SEGURETAT, SERENITAT I CONFIANÇA; TRANQUIL·LITAT I ALEGRIA; ESTRESSADA I PREOCUPADA; SEGURETAT I TRANQUIL·LITAT; POR; TRANQUIL·LITAT, SEGURA I ORGULLOSA; PRIMER ESTRÈS I DESPRÉS TRANQUIL·LITAT.* Una jove va expressar sentir ràbia quan una companya li va tirar el seu globus.

Els joves varen manifestar que varen escollir l'utensili per portar el globus d'una punta a l'altra de la sala:

- Sense pensar, per la seva mida, ex. cullera de servir
- Els donava seguretat, ex. culleres grans, petites
- Per la seva mida, ex. culleres grans
- Els donava seguretat i confiança, ex. forquilla
- Per lògica ex. tassa → si queien les pedres caurien dins
- Per facilitat, els semblava el més fàcil ex. tassa, espàtula, forquilla (tots els globus portaven un cordillet)

Altres comentaris dels joves:

Una persona va comentar que a vegades escull per impulsivitat i altres s'ho ha de pensar perquè hi ha coses que són més fàcils de decidir que altres, com en el cas dels esports que tria el que més li agrada o li és més fàcil.

Una jove va comentar que li fa por decidir i, per tant, prefereix que siguin els altres qui triïn per ella. Li vàrem preguntar si sempre li agrada el que escullen els altres per ella i va dir que sí.

Una altra participant va dir sentir por en escollir les optatives perquè a les seves amigues els agradava una cosa i a ella una altra i a vegades havia decidit triar el que els agrada a elles encara que no fos el que ella voldria.

També es va comentar que triar entre diverses respostes en un examen comporta cert estrès per la por d'equivocar-se.

Per tot el que varen anar expressant els joves vàrem considerar que aquesta activitat va ser adient i va funcionar molt bé per saber quin raonament feien servir per escollir una opció o altra, així com per saber com se sentien davant la presa de decisions i com les seves emocions els va afectar en les seves eleccions.

Activitat 4: Dia o nit amb ulls tapats (Annex 3.4) – l'atenció, motivació i participació dels adolescents en l'activitat va ser molt bona. Els resultats de preferència a cada pregunta es troben igualment a l'Annex 3.4.

La dinàmica va ser molt adient per saber les preferències de cada adolescent. També cal dir que vàrem estar molt satisfets per l'actitud dels participants.

Activitat 5: Dia o nit. Decisions davant els altres (Annex 3.5) – Hi va haver poca atenció i motivació per part dels adolescents així com no van estar gens motivats. A causa que en aquesta sessió es van afegir 4 joves nous, els va fer sentir menys segurs i la participació va ser molt baixa.

Cal comentar que en aquesta activitat hi va haver respostes diferents per part de les mateixes persones a les idèntiques preguntes de l'activitat anterior, efectuada la setmana abans. D'aquesta manera, es va poder veure clarament la influència del grup d'iguals. Així podem dir que aquesta activitat va ser molt adient i molt bona per veure la influència que té el grup d'iguals en els adolescents.

Cal dir també que en aquesta activitat va costar molt que els participants parlessin tot i que els educadors varen posar molts exemples de com et pots deixar influenciar i fer coses que no t'agraden i/o et poden condicionar el futur. Finalment, els adolescents varen comentar algun exemple com el d'una jove que va dir que a l'hora del pati anava a la biblioteca perquè els seus amics hi volien anar tot i que ella preferiria anar a jugar a futbol. També podem dir que amb aquesta activitat els adolescents han pres consciència de com es deixen influir pels altres.

Activitat 6: Responsabilitat i conseqüències de les decisions preses (Annex 3.6) - Hi va haver poca implicació per part dels participants. L'escolta activa va ser satisfactòria i els participants varen tenir empatia vers els seus companys pel que ho vàrem valorar força bé. De la mateixa manera, vàrem valorar com excel·lent el respecte que varen tenir vers els altres. A l'inici de l'activitat la participació va ser molt baixa i quan quedaven 10 minuts 4 o 5 persones es van animar amb ganes de parlar i explicar.

També cal destacar que els adolescents en aquesta activitat varen estar totalment influenciats pel que deien els seus companys volent quedar bé davant el grup d'iguals dient coses que en el fons no pensaven. Els més grans de tercer i quart d'ESO varen portar la veu cantant i el que deien ells deien els altres, per tant, la influència del grup d'iguals es va veure clarament sobretot la d'aquells més grans sobre els més petits del grup.

Tancament accions formatives

La còpia del document original es troba escanejat l'annex 3.7.1

Aburrido porque falte un día.
Aburrimiento, pero con amigos Mejor. Me lleve la importancia de elegir.
Aburrimiento porque no estuve con el Matías.
MATEO

Es interesante saber cómo piensan los demás.

Guay 😊) BIEN
Sinceridad.
Pensar mis decisiones.
Dar mi opinión sin importar lo que digan los demás.
ENSEÑANZA
Tengo que decidir por mí misma
Reflexionar lo que haría en diferentes ocasiones. Aburrido, pero bien.
No dejarse influenciar.

Els educadors vàrem avaluar com a bona la satisfacció que varen donar els adolescents, així com la seva participació tenint en compte que tots el que varen posar que s'havien avorrit eren aquells que no havien participat en la primera sessió o un dels més petits del grup perquè a l'última sessió no va poder estar al costat del seu amic.

El nombre de participants va augmentar en la segona sessió passant de 9 persones a 13. El primer dia en ser tan sols 9 adolescents varen ser ells mateixos i no es van deixar influir i el segon dia en ser 13 i afegir-se 4 joves nous es van deixar influir totalment pels altres i estaven menys participatius. Per aquest motiu, suggereixo que els adolescents que participin en les sessions formatives sempre siguin els mateixos no afegint-se ningú més un cop iniciades.

També vàrem observar que els que més varen participar van ser els adolescents que van a segon i quart de l'ESO. Els de primer de l'ESO miraven als més grans per veure que deien i segons això, respondre. Per aquest factor seria convenient que els participants fossin d'edats semblants.

10. DISCUSSIÓ DE RESULTATS

Per qualsevol persona adolescent és clau tenir la capacitat de presa de decisions. Si tenim en compte els resultats obtinguts del taller formatiu de format reduït (de dues sessions) assenyalat en l'apartat anterior, aquests ens indiquen que les activitats formatives portades a terme han ajudat d'alguna manera als adolescents-usuaris de la Fundació CEL a desenvolupar competències per prendre decisions. D'aquesta manera, s'ha complert amb el que era l'objectiu general d'aquest ApS.

Com sabem la competència de prendre decisions avui dia és una de les més sol·licitades. Segons el diccionari de competències d'Alles (2015, p. 194) la presa de decisions entre altres "implica la capacitat per a executar les accions amb qualitat, oportunitat i consciència sobre les possibles conseqüències preses". Un cop finalitzades les activitats formatives que es van portar a terme i a través de les paraules que ens varen transmetre els adolescents, es pot evidenciar que aquests han pres consciència del que vol dir prendre decisions, així com de les conseqüències de les decisions que prenen.

Tal com he comentat anteriorment, el model afectiu-emocional de Mayer, Caruso i Salovey inclou la dimensió emocional en els processos de presa de decisions i diu que aquesta està influenciada per les emocions i, per tant, les persones emocionalment intel·ligents fan una millor presa de decisions (Salovey, 1999, citat en Caruso, Mayer & Salovey, 2002). En aquest sentit, i tal com es desprèn dels resultats de l'activitat 3 les emocions que sentim guien les nostres decisions. D'aquesta manera, no és el mateix decidir sota la influència de l'estrès o la por o si la persona se sent tranquil·la i/o segura de si mateixa. Segons Balogh, Mayes & Potenza (2013 citat en Michelini, Acuña & Godoy, 2016) tant les emocions positives com les negatives influeixen en les decisions que prenen els joves.

Com s'ha pogut evidenciar, en la presa de decisions també adquireix una gran rellevància els factors de tipus contextual principalment el sistema de relacions i el grup d'iguals. Els adolescents són propensos a prendre decisions influïts pels altres sobretot pels amics. Això pot portar a prendre decisions equivocades amb conseqüències perjudicials per a les seves vides (Michelini, Acuña i Godoy, 2016, p.43). Amb les accions formatives portades a terme els adolescents van poder adonar-se de la influència que va tenir sobre ells el seu grup d'iguals i com varen prendre algunes decisions condicionades per aquests. De la mateixa manera, es van poder adonar de la importància de decidir per ells mateixos i no deixar-se influenciar. Com assenyala (Márquez-Cervantes & Gaeta-González, 2018) la competència de presa de decisions significa tenir autonomia emocional, saber autogestionar-se i assumir la responsabilitat en la presa de decisions. No tenir-la significarà que la persona tindrà dificultats per decidir per si mateixa i ser independent en la seva presa de decisions (Casanova, 2006). Mitjançant el que van anar expressant els joves vàrem poder conèixer el cas d'una adolescent que preferia que els altres ho decidissin tot per ella no volent així prendre decisions per ella mateixa i depenent d'aquesta manera totalment dels altres.

Els resultats de la mostra s'han d'interpretar amb prudència primer, per la poca representativitat de la mostra. En segon lloc, perquè d'alguna manera aquestes accions formatives eren de caràcter obligatori pels usuaris-adolescents del Centre Obert La Sagrera el que podria haver condicionat als adolescents en algun aspecte i, en tercer lloc, per les poques sessions portades a terme i el poc temps de què disposàvem. En conseqüència, es necessitarien més estudis per aprofundir en aquesta problemàtica.

Tot i això, podem dir que s'ha complert l'objectiu general i els objectius específics dels tallers formatius portats a terme donat que aquests han ajudat als adolescents del centre Obert La Sagrera a desenvolupar competències de presa de decisions, fer-los conscients de les decisions que prenen, així com de la seva responsabilitat sobre aquestes i ajudar-los a ser més autònoms, si bé es necessitarien més sessions per interioritzar el que han après.

11. CONCLUSIONS I PROPOSTES DE MILLORA

Poder fer aquest treball de Fi de Grau en format ApS m'ha permès unir l'aprenentatge i el servei a la comunitat dissenyant una proposta educativa que ha combinat diferents estratègies d'aprenentatge per tal que els adolescents-usuaris de la Fundació CEL adquirissin nous coneixements, competències i valors pel que fa a la presa de decisions. El Grau d'Educació Social m'ha permès realitzar les meves pràctiques a una escola d'alta complexitat com és l'Escola Germanes Bertomeu així com al CRAE Llar Les Vinyes. Per aquest motiu vaig decidir en aquesta ocasió fer el meu TFG en format ApS i d'aquesta manera poder col·laborar i participar amb el centre Obert La Sagrera permetent-me conèixer consegüentment aquest tipus d'entitat.

Realitzar el meu TFG en format ApS m'ha donat l'oportunitat de posar en pràctica tot allò que he après en el meu currículum educatiu i al llarg de la meva experiència professional, mitjançant una proposta educativa, en concret d'unes sessions formatives que han tingut com a finalitat que els adolescents-usuaris de la Fundació CEL, concretament del centre Obert La Sagrera, fossin capaços de desenvolupar competències per a prendre decisions. Personalment, aquesta ha sigut una experiència molt enriquidora donat que m'ha permès posar a prova la meua creativitat sobretot en l'activitat 3: Els globus, on el gerent de la Fundació CEL em va demanar que dissenyes una activitat amb globus o les activitats 4 i 5 on les accions formatives havien de servir per veure si els participants estaven condicionats pel seu grup d'iguals.

Si tenim en compte els recursos facilitats per l'Institut Obert de Catalunya a través de la seva pàgina web (Annex 2) sobre la resolució de conflictes i presa de decisions, una persona competent en la resolució de conflictes ha de tenir certes capacitats per afavorir que la decisió que pren tingui els resultats esperats: a) autoconeixement; b) imaginació i creativitat; c) capacitat d'escollir lliurement.

Després de les activitats d'avaluació i dels resultats obtinguts s'ha resolt que els adolescents que no han desenvolupat la competència de presa de decisions tenen dificultats per decidir per si mateixes i ser independents en les seves decisions i consegüentment, no tindran la capacitat d'escollir lliurement. També a través de les diferents activitats s'ha pogut observar que els joves als quals els era més fàcil imaginar-se un resultat escollint entre les diferents propostes i alternatives com en el cas de l'activitat del globus els hi era més fàcil escollir la millor opció. Igualment, s'ha evidenciat que les persones que tenen un coneixement més alt d'elles mateixes els hi és més fàcil prendre una decisió.

Les **limitacions** que he tingut per efectuar aquest estudi han sigut:

- La poca representativitat de la mostra.
- Les accions formatives eren d'alguna manera de caràcter obligatori pels usuaris-adolescents del Centre Obert La Sagrera el que podria haver condicionat a aquestes persones en algun aspecte com que contestessin segons el que deien els altres.
- Les poques sessions portades a terme i el poc temps que disposàvem.
- L'edat dels participants eren entre els 12 i els 16 anys el que feia que els grans influïssin en els petits del grup.

Per aquest motiu i com a **propostes de millora** proposaria:

- Augmentar la representativitat de la mostra.
- En començar el curs escolar exposaria als adolescents el tema a tractar. En aquest cas, “Desenvolupar competències per prendre decisions” per tal que els joves que participessin de les accions formatives ho fessin de manera voluntària i realment aquells que tenen interès en el tema.
- Que la formació estigués composta per un total de 7/8 sessions al llarg d’un any lectiu escolar portant-se a terme una sessió cada mes.
- Els participants haurien de signar un document de compromís per tal que es mantingués el nombre de participants durant tot el curs.
- Els grups haurien de ser més semblants i d’edats més igualitàries per facilitar la participació i evitar com va passar en les accions formatives que els participants d’edats inferiors es deixessin influir pel que deien els més grans.
- Per incentivar la participació es podria donar una motivació extra com poder triar una pel·lícula, alguna sortida a un lloc d’interès, tenir més temps lliure...

Durant les diferents sessions s’ha intentat en la mesura del possible que els adolescents fossin conscients de la importància que tenen les seves emocions en la presa de decisions donat que depenent de si són reflexius o impulsius, positius o negatius o si són fàcilment influenciables pels altres: pares, docents, iguals, pel context, etc. es dirigiran vers una direcció o una altra. Com s’ha mencionat anteriorment i tal com diuen alguns autors, per poder adquirir la competència de presa de decisions s’ha d’adquirir autonomia emocional: saber autogestionar-se i assumir la responsabilitat en la presa de decisions. Per aquest motiu seria rellevant que les accions formatives que es portin a terme ajudin els adolescents a desenvolupar competències de presa de decisions així com de competències emocionals, ja que tal com hem vist totes dues estan entrelaçades.

Tal com s’ha citat anteriorment, les decisions que prenem estan influenciades per com ens sentim, és a dir per les nostres emocions. Per aquest motiu, les persones amb habilitats per reconèixer, regular i comprendre les seves emocions així com les dels altres són capaces de fer una millor presa de decisions. Així, seria interessant poder dissenyar, implementar i avaluar unes accions formatives que incorporessin aquestes dues competències, la qual cosa ajudaria els adolescents a ser més autònoms, lliures i independents en diferents àmbits de la seva vida al mateix temps que els ajudaria a ser conscients de la importància de prendre decisions donat que aquestes no sols els afecten a ells mateixos sinó també als altres.

11. REFERÈNCIES

- Alba Gallego, A. (2021). *La resolución de problemas: programa de orientación e intervención psicopedagógica*. [Trabajo Fin de Máster, Universidad de Jaén]. Recuperat de: https://crea.ujaen.es/bitstream/10953.1/14655/1/ALBA_GALLEGO_ANA_ORIENTACIONEDUCATIVA_TFM.pdf
- Alles, M. A. (2015). Diccionario de competencias: las 60 competencias más utilizadas en gestión por competencias. La trilogía. Tomo 1: (2 ed.). Ediciones Granica. Recuperat de: <https://elibro-net.are.uab.cat/es/lc/uab/titulos/66790>
- Bisquerra Alzina, R., & Escoda, N. P. (2007). *Las competencias emocionales*. Recuperat de: <http://e-spacio.uned.es/fez/eserv/bibliuned:EducacionXXI-2007numero10-823/Documento.pdf>
- Bisquerra, R.(Coord.). (2012) *¿Cómo educar las emociones? La inteligencia emocional en la infancia y adolescencia*. Esplugues de Llobregat, Barcelona: Hospital Sant Joan de Déu. Recuperat de: <http://faros.hsjdbcn.org/adjuntos/2232.1-Faros%206%20Cast.pdf>
- Broche-Pérez, Y., & Cruz-López, D. (2014). *Toma de decisiones en la adolescencia: Entre la razón y la emoción*. *Ciencia cognitiva*, 8(3), 70-72. Recuperat de: <https://www.cienciacognitiva.org/files/2014-21.pdf>
- Cabrera Rodríguez, F. Á. (2007). Elaboración y evaluación de programas de educación para la ciudadanía. *Bordón: revista de pedagogía*. Recuperat de: <https://redined.educacion.gob.es/xmlui/bitstream/handle/11162/36356/06%20ElaboracionYEvaluacionDeProgramasDeEducacionParaLa.pdf?sequence=1>
- Caruso, D. R., Mayer, J. D., & Salovey, P. (2002). *Relation of an ability measure of emotional intelligence to personality*. *Journal of personality assessment*, 79(2). Recuperat de: https://d1wqtxts1xzle7.cloudfront.net/68178880/EI2002CarusoMayerSaloveyMEIS-libre.pdf?1626631801=&response-content-disposition=inline%3B+filename%3DRelation+of+an+Ability+Measure+of+Emotio.pdf&Expires=1704633916&Signature=XoJqmLXkfvgVauQXy2MdEAeoPyDYenk66ASybRtaXBczTtUX4gLTDPDLCXcgbHw6JR1nZZarPfzX0GIPOyZUjnhG0O1~nILmeOhlw1sLk06IAUCnqaJqK4PMZO1b3VVVoKoaWuVsmjcpdnUCO7HuBwQoxwbHrWlr50AaRbIGHDaf5Mjrray36Tfu~TpK-9-YrlmbSedbwHqkeQ3RTZ~2hhAwlcK6MgOaMSkjHqsBbi8LqunkPtMzTyYlmPYBAUd6RefBzRuXjnih6By12hUgLC8GaTxLeOmo76KTcQ7~aodKSOqRZQfCpsZ~uoSvjESux8iMsxwtkn4U7VezPS7nNSw_&Key-Pair-Id=APKAJLOHF5GGSLRBV4ZA
- Casanova, P. (2006). Tomar decisiones. *Padres y Maestros/Journal of Parents and Teachers*, (297), 4-4. Recuperat de: <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=1392519>
- Delors, J. (1996). *La Educación encierra un tesoro*, informe a la UNESCO de la Comisión Internacional sobre la Educación para el Siglo XXI (compendio). Recuperat de: https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000109590_spa
- Formato Educativo. Escuela de Negocios (2022). *Decisions*. Recuperat de: <https://feducativo.wordpress.com/tag/decisiones/>

- Fundació Privada Centre Educatiu i de Lleure (CEL). Recuperat de: <https://fundaciocel.org/>
- García, G. (2020). *La toma de decisiones*. Escola d'Administració Pública de Catalunya. Recuperat de: <https://eapc.blog.gencat.cat/2020/09/22/la-toma-de-decisiones-seby-garcia/>
- Márquez-Cervantes, M. C., & Gaeta-González, M. L. (2018). Competencias emocionales y toma de decisiones responsable en preadolescentes con el apoyo de docentes, padres y madres de familia: Un estudio comparativo en estudiantes de 4º a 6º año de educación primaria en España. *Revista Electrónica Educare*, 22(1), 176-200. Recuperat de: https://www.scielo.sa.cr/scielo.php?pid=S1409-42582018000100176&script=sci_arttext
- Martin, X. et. al. (2006). *Què és l'aprenentatge servei? d'aprenentatge servei*, 17. Recuperat de: https://fundaciobofill.cat/uploads/docs/e/k/x/y/l/l/j/5/3/experienciesaps_120416.pdf#page=17
- Martínez-Fernández, J. R., & Borràs i Hernández, F. X. (2016). *Aspectos biopsicológicos de la persona*. Procesos psicológicos básicos, desarrollo y educación/ con la aportación de J. Reinaldo Martínez Fernández, Xavier Borràs (Tercera edición). Pearson Educación.
- Martínez-Selva, J. M. et. al. (2006). Mecanismos cerebrales de la toma de decisiones. *Revista de neurologia*, 42(7), 411-418.
- Michelini, Y., Acuña, I. & Godoy, J.C. (2016) Emociones, toma de decisiones y consumo de alcohol en jóvenes universitarios. *Suma psicológica*, 23(1), 42-50. Recuperat de: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0121438116000023?via%3Dihub>
- Palos, J. (2011). *Aprenentatge servei. Aprendre de forma competencial i amb responsabilitat social*. Temps d'educació. Recuperat de: https://bibcercador.uab.cat/discovery/fulldisplay?docid=cdi_csuc_recercat_oai_recercat_cat_2072_290043&context=PC&vid=34CSUC_UAB:VU1&lang=ca&search_scope=MylInst_and_CI&adaptor=Primo%20Central&tab=Everything&query=any,contains,ApS%20aprenentatge%20i%20servei&mode=basic
- Pérez Galván, L. M., & Ochoa Cervantes, A. D. L. C. (2017). El aprendizaje-servicio (APS) como estrategia para educar en ciudadanía 1. *Alteridad. Revista de educación*, 12(2), 175-187. Recuperat de: http://scielo.senescyt.gob.ec/scielo.php?script=sci_arttext&pid=S1390-86422017000100175
- Pérez Olvera, M. (2006). Desarrollo de los adolescentes III Identidad y relaciones sociales. *Antologías de lectura*, 77-93. Recuperat de: https://d1wqtxts1xzle7.cloudfront.net/48452307/Antologia_Desarrollo_1-libre.pdf?1472605419=&response-content-disposition=inline%3B+filename%3DDesarrollo_de_los_Adolescentes_III_Ident.pdf&Expires=1703961633&Signature=NzLMEh7pc9hziXzP5ABUr88K6aaneJRmka2iD9gfuMKjNLa8rvvIR758R7WetELWxl0n-LBgGfEXmoCK4yTBI2t-NMSS2UbPsa0s6gzGjkXD3YchMv0e1Dpqi9FWCU8LbflLwliuQDHfhSziWvyTHqFzeDu~F4hPWYElQ0hC8Yslxs3cTcvCkQDWYmVp~aKn144NoZPf1z7QzKVgr8lq~aLOzIHmr108e-mALSc9IkGenHTX-v9O8d84zgJ0WUPFm1C9XuB2hcW2XMmlePz-v-zuSBweQsH3-Nh6fpqSLW5Khr-qhXBWe~4PToCYBoizperQmCbg-CUYTHtvCEfEg_&Key-Pair-Id=APKAJLOHF5GGSLRBV4ZA#page=63

Rivero, E. J. R, Martin, A. E. R., & Gil, D.N. (2015) Evidencia empírica de la adquisición de la competencia de resolución de problemas. *Perfiles educativos* 37(147), 50-66. Recuperat de: https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0185269815000057?ref=cra_js_challenge&fr=RR-1

Termcat. Diccionari d'educació. Presa de decisions. Recuperat de: <https://www.termcat.cat/es/diccionaris-en-linia/132/fitxa/MTUxNTY4Nw%3D%3D>

D'Zurilla, T.J., Nezu, AM y Maydeu-Olivares, A. (2004) Social problema solving theory and assessment. Recuperat de: https://www.researchgate.net/profile/Alberto-Maydeu-Olivares/publication/232525074_Social_Problem_Solving_Theory_and_Assessment/links/00b495187974091f3d000000/Social-Problem-Solving-Theory-and-Assessment.pdf

13. ANNEXOS

ANNEX 1. Graella literatura

RESULTATS DE LA CERCA		
Nom article, llibre...	Referències o Enllaç	Abstract (Resum)
Aprenentatge servei. Aprendre de forma competencial i amb responsabilitat social	https://bibcercador.uab.cat/discover/y/fulldisplay?docid=cdi_csuc_recercat_oai_recercat_cat_2072_290043&context=PC&vid=34CSUC_UAB:VU1&lang=ca&search_scope=MyInst_and_CI&adaptor=Primo%20Central&tab=Everything&query=any,contains,ApS%20aprenentatge%20i%20servei&mode=basic	Es diu que l'escola ha d'ajudar a formar ciutadans i ciutadanes competents per desenvolupar i participar en la societat en què vivim. Això és un repte per a l'escola tant des de la concreció i desenvolupament dels continguts curriculars com des de la metodologia educativa. Perquè hi hagi un veritable aprenentatge competencial, i sempre des d'una concepció sistèmica de la competència, la metodologia de treball hauria de complir alguns requisits mínims. L'aprenentatge servei (ApS) és una metodologia que uneix l'aprenentatge i el servei a la comunitat en un mateix projecte educatiu. Les seves característiques coincideixen en gran mesura amb les necessitats metodològiques d'un aprenentatge competencial, com ara la integració de coneixements, la funcionalitat dels aprenentatges, la contextualització, l'increment de l'autonomia, la participació i implicació personals. Per tot això es pot afirmar que l'ApS és una metodologia idònia perquè hi hagi un aprenentatge competencial, però a més perquè integra escola i comunitat i, perquè des d'una concepció global de la competència, és una bona pràctica d'aprenentatge de competències amb una implicació i compromís social.

Aspectos biopsicológicos de la persona	Martínez-Fernández, J. R. y Borràs, X. (2017). Aspectos biopsicológicos de la persona. Editorial Pearson.	La configuració de la identitat és la principal tasca que han de resoldre els adolescents. Les crisis d'identitat en aquest període són evolutivament necessàries.
<i>¿Cómo educar las emociones? La inteligencia emocional en la infancia y adolescencia</i>	http://faros.hsjdbcn.org/adjuntos/232.1-Faros%206%20Cast.pdf	¿Qué es la inteligencia emocional? A grandes rasgos podríamos decir que es la habilidad para tomar conciencia de las propias emociones y de las demás personas y la capacidad de regularlas. La conciencia emocional es un requisito para poder pasar a la regulación. La autorregulación emocional consiste en un difícil equilibrio entre la impulsividad y la represión. Ambos extremos pueden ser igualmente perjudiciales. También existió la regulación de las emociones de los demás, en el sentido de que el comportamiento de cada persona influye en las emociones de los demás y por tanto en su comportamiento ...
Competencias emocionales y toma de decisiones responsable en preadolescentes con el apoyo de docentes, padres y madres de familia: Un estudio comparativo en estudiantes de 4º a 6º año de educación primaria en España	https://www.scielo.sa.cr/scielo.php?pid=S1409-42582018000100176&script=sci_art_ext	Este artículo tiene como propósito analizar la relación entre las competencias emocionales y la toma de decisiones responsable en preadolescentes, y el apoyo de docentes, padres y madres de familia en este proceso, que pudiera ayudar al estudiantado a resolver problemas y enfrentarse a situaciones de riesgo de una mejor manera ...
Desarrollo de los adolescentes III. Identidad y Relaciones Sociales	https://d1wqtxts1xzle7.cloudfront.net/48452307/Antologia_Desarrollo_1-libre.pdf?1472605419=&response-content-disposition=inline%3B+filename%3DDesarrollo_de_los_Adolescentes_III_Ident.pdf&Expires=1703961633&Signature=NzLMEh7pc9hziXzP5ABUr88K6aaneJRmka2iD9gfzuMKjNLa8rvvIR758R7WetelWxl0n-LBgGfeXmoCK4yTBI2t-NMSS2UbPsa0s6gzGjkXD3YchMvoe1DpqI9FWCU8LbflLwliuQDHfhSziWyvTHqFzeDu~F4hPWYyE1Q0hC8Yslxs3cTcvCkQDWYmVp~aKn144NoZPf1z7QzKVgr8lq~aLOzIHmr108e-	.. El generalitzar més del compte i treure en conclusió relacions de més pes que les que existeixen en la realitat són riscos inherents al raonament inductiu. Són el preu que ...

	mALSc9lkGenHTX-v9O8d84zgJ0WUPFm1C9XuB2hcW2XMmlePz-v-zuSBweQsH3-Nh6fpqSLW5Khr-ghXBWe~4PToCYBoizperQmCbg-CUYTHtvCEfEg_ &Key-Pair-Id=APKAJLOHF5GGSLRBV4ZA#page=63	
Diccionario de competencias: las 60 competencias más utilizadas en gestión por competencias	https://elibro-net.are.uab.cat/es/lc/uab/titulos/66790	Martha Alles, coneguda autora de destacats bests sellers en matèria de recursos humans, ens presenta la Trilogia de Gestió per Competències, en la qual s'ha plantejat una revisió completa de les tres obres que la componen per a adaptar-les a les noves realitats. L'ús intensiu de la seva metodologia en empreses en tots els països hispanoparlants li ha donat a l'autora una visió regional rellevant i li ha permès el contacte professional amb organitzacions que plantegen les seves estratègies organitzacionals de cara al futur...
El aprendizaje-servicio (APS) como estrategia para educar en ciudadanía 1	http://scielo.senescyt.gob.ec/scielo.php?script=sci_arttext&pid=S1390-86422017000100175	Formar para la ciudadanía activa implica la posibilidad de participar en los asuntos públicos para adquirir las competencias ciudadanas. Por ello resulta indispensable promover la participación de los niños, niñas y adolescentes (NNA) en asuntos públicos comunitarios, generando una participación genuina y comprometida. A este respecto, los proyectos de Aprendizaje – Servicio (APS) resultan ser una metodología que promueve y estimula la participación de los NNA, uniendo el aprendizaje basado en la experiencia, contenidos curriculares y el compromiso social, permitiéndoles ser protagonistas activos al implicarse en las necesidades de su entorno con la finalidad de mejorarlo...
Elaboración y evaluación de programas de educación para la ciudadanía	https://redined.educacion.gob.es/xmloi/bitstream/handle/11162/36356/06%20ElaboracionYEvaluacionDeProgramasDeEducacionParaLa.pdf?sequence=1	La finalidad del este trabajo es presentar los temas cruciales que subyacen bajo el título «Diseño y evaluación de programas en formación ciudadana» que será objeto de reflexión y de compartir experiencias en la sección quinta del XIV Congreso Nacional y III Iberoamericano de Pedagogía. Se plantean los elementos claves que deben orientar la elaboración de estos programas, las particularidades que adopta la evaluación cuando se ubica en un contexto de compromiso con la creación de ciudadanía y, por último, el Análisis de redes sociales como procedimiento metodológico valioso en los estudios sobre ciudadanía.

Emociones, toma de decisiones y consumo de alcohol en jóvenes universitarios	https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0121438116000023?via%3Dihub	Segons la hipòtesi del marcador somàtic, la presa de decisions resulta adaptativa quan els processos emocionals s'integren a l'activitat cognitiva. La primacia del sistema afectiu sobre el control cognitiu en els joves es relaciona amb una presa de decisions en funció de la gratificació immediata, sense tenir en compte possibles conseqüències perjudicials futures. El consum intensiu d'alcohol, molt freqüent en els joves, s'associa a una creixent presa de decisions desadaptativa...
Evidencia empírica de la adquisición de la competencia de resolución de problemas	https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0185269815000057?ref=cra_js_challenge&fr=RR-1	Training in problem solving is in high demand in the job market. This in turn necessitates a close examination of the contribution of university studies in the acquisition of such skills. In this article we assess and analyze the level of acquisition of problem-solving skills in 742 students in the Degree Program in Business Administration and Management (Spanish acronym GADE), through the four courses in the curriculum, using the Social Problem-Solving Inventory-Revised (SPSI-R) as measuring instrument. The results show that students have a medium skill level in all the courses. Also, we observe an increase in acquisition as they progress through the program, although without significant differences between courses. Taken together, the results show that the training provided fails to make the necessary contribution to the process of preparing future professionals in this area.
La Educación encierra un tesoro, informe a la UNESCO de la Comisión Internacional sobre la Educación para el Siglo XXI (compendio)	https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000109590_spa	La excelencia en la educación: invertir en el talento, por In'am Al Mufti Mejorar la calidad de la enseñanza escolar, por Isao Amagi Educación y comunidades humanas revivificadas: una visión de la escuela socializadora en el próximo siglo, por Roberto Carneiro La educación en el África actual, por Fay Chung Cohesión, solidaridad y exclusión, por Bronislaw Jeremek Suscitar la OCAsiÓN, por Aleksandra Kornhauscr Educación, autonomización y reconciliación social, por Michael Manley ...
La resolución de problemas: programa de orientación e	https://crea.ujaen.es/bitstream/10953.1/14655/1/ALBA_GALLEGO_ANA_ORIENTACIONEDUCATIVA_TFM.pdf	En una societat cada vegada més canviant, resulta essencial saber respondre a les demandes de l'ambient, és a dir, resoldre problemes. La literatura mostra que l'entrenament en resolució de problemes té efectes positius en la salut i en el benestar de

intervención psicopedagógica		les persones (D'Zurilla i Nezu, 2006). Per això la resolució de problemes ha sigut treballada des de diferents enfocaments dins de l'àrea educativa.....
Las competencias emocionales	http://espacio.uned.es/fez/eserv/bibliuned:EducacionXXI-2007numero10-823/Documento.pdf	El concepto de competencia está en revisión debido a su complejidad. Hay diversas categorías de competencias: técnicas, profesionales, participativas, personales, básicas, clave, genéricas, transferibles, emocionales, socioemocionales, etc. En este trabajo se toman en consideración las competencias emocionales, entendidas como un subconjunto de las competencias personales. Se exponen los trabajos en torno a estas competencias y se aporta una conceptualización y una sistemática estructurada en cinco grandes bloques: conciencia emocional, regulación emocional, autonomía emocional, competencia social, habilidades de vida y bienestar. Se hace referencia a las aplicaciones de las competencias emocionales en la empresa, la salud y la educación. De cara a la clarificación de conceptos, se establece la distinción entre inteligencia emocional, competencia emocional y educación emocional.
Mecanismos cerebrales de la toma de decisiones.	Martínez-Selva, J. M. et. al. (2006). Mecanismos cerebrales de la toma de decisiones. <i>Revista de neurologia</i> , 42(7), 411-418.	... The main region involved in decision making is the ventromedial prefrontal cortex, that integrates sensory, amnesic and emotional information relevant to the task. Other structures intervening in the various relevant processes in decision making are the amygdala (processing and encoding of the emotional signal and its association with contextual stimuli) and the cingulate cortex (process monitoring and response inhibition, especially in situations of uncertainty). The prefrontal dorsolateral cortex would also be involved through the necessary activation of the working memory in the decision-making process, especially in the case of complex tasks.
Què és l'aprenentatge servei?	https://fundaciobofill.cat/uploads/docs/e/k/x/y/l/l/j/5/3/experienciasaps_120416.pdf#page=17	... , és situar els projectes d'aprenentatge servei dintre de les possibilitats reals que ofereix la ... espai concrets per a l'aprenentatge servei dintre del conjunt d'activitats que es duen a terme ...
Relation of an ability measure of emotional	https://d1wqtxts1xzle7.cloudfront.net/68178880/EI2002CarusoMayerSaloveyMEIS-	Is emotional intelligence simply a naive theory of personality, or is it a form of intelligence? If emotional intelligence is to be of value, it must

intelligence to personality	libre.pdf?1626631801=&response-content-disposition=inline%3B+filename%3DRelation of an Ability Measure of Emotio.pdf&Expires=1704633916&Signature=XoJqmLXkfvgVauQXy2MdEAeoPyDYenk66ASybRtaXBczTtUX4gLTdpLDCXcgbHw6JR1nZZarPfzXOGIPoyZUjnhG001~nILmeOhlw1sLk06IAUCnqaJqK4PMZO1b3VVoKoaWuVsmjcpdnUCO7HuBwQoxwbHrWlr50AaRblGHDAf5Mjrray36Tfu~TpK-9-YrlmbSedbwHqkeQ3RTZ~2hhAwlcK6MgOaMSkjHqsBbi8LqunkPtMzTyYLM PYBAUd6RefBzRuXjnif6By12hUgLc8GaTxLeOmo76KTcQ7~aodKSOqRZQfCpsZ~uoSvjESux8iMsxwtkn4U7VezPS7nNSw &Key-Pair-Id=APKAJLOHF5GGSLRBV4ZA	measure something unique and distinct from standard personality traits. To explore this question, this study examined an ability test of emotional intelligence and its relationship to personality test variables to determine the extent to which these constructs overlap. A sample of 183 men and women took the Multifactor Emotional Intelligence Scale (Mayer, Caruso, & Salovey, 1999), an ability measure of emotional intelligence as well as measures of career interests, personality, and social behavior. Emotional intelligence was measured reliably and was relatively independent of traditionally defined personality traits, supporting the discriminant validity of the emotional intelligence construct.
Resolución de problemas sociales: teoría y evaluación.	https://www.researchgate.net/profile/Alberto-Maydeu-Olivares/publication/232525074_Social_Problem_Solving_Theory_and_Assessment/links/00b495187974091f3d000000/Social-Problem-Solving-Theory-and-Assessment.pdf	In this chapter we describe the social problem-solving model that has generated most of the research and training programs presented in the remaining chapters of this volume. We also describe the major assessment methods and instruments that have been used to measure social problem-solving ability and performance in research as well as clinical practice. The term social problem solving refers to the process of problem solving as it occurs in the natural environment or “real world” (D’Zurilla & Nezu, 1982). The adjective social is not meant to limit the study of problem solving to any particular type of problem. It is used in this context only to highlight the fact that we are interested in problem solving that influences one’s adaptive functioning in the real-life social environment. Hence, the study of social problem-solving deals with all types of problems that might affect a person’s functioning, including impersonal problems (e.g., insufficient finances, stolen property), personal or intrapersonal problems (emotional, behavioral, cognitive, or health problems), interpersonal problems (e.g., marital conflicts, family disputes), as well as broader community and societal problems (e.g., crime, racial discrimination). The model of social problem solving presented in this chapter was originally introduced by D’Zurilla and Goldfried (1971) 11 and later expanded and revised by D’Zurilla,

		Nezu, and Maydeu-Olivares (2002; D’Zurilla, 1986; D’Zurilla & Nezu, 1982, 1990, 1999; MaydeuOlivares & D’Zurilla, 1995, 1996; Nezu & D’Zurilla, 1989).
Toma de decisiones en la adolescencia: Entre la razón y la emoción.	https://www.cienciacognitiva.org/files/2014-21.pdf	Encara que tradicionalment les conductes propenses al risc durant l'adolescència han estat associades a limitacions intel·lectuals en els adolescents, noves evidències suggereixen que aquestes dificultats poden estar relacionades amb asincronies en el desenvolupament d'estructures cerebrals. D'acord amb el “Model del Sistema Dual” existeixen dos sistemes fonamentals, el Sistema Socioemocional i el Sistema de Control Cognitiu, que, al no estar equilibrats en el seu desenvolupament, afavoreixen els comportaments arriscats i la presa de decisions ineficients. En aquest sentit, unes certes estructures prefrontals tenen un desenvolupament més tardà, provocant que el Sistema de Control Cognitiu no pugui exercir adequadament la seva funció reguladora del comportament.
Tomar decisiones	https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=1392519	Desde una edad muy temprana, los seres humanos estamos obligados a enfrentarnos a problemas y a decidir soluciones. Decidir es una actividad compleja que consiste en evaluar, se aprende, se enseña y, sobre todo, implica equivocarse.

ANNEX 2. Cerca programes existents

PROGRAMES EXISTENTS - RESULTATS DE LA CERCA			
Nom article, llibre...	Referències o Enllaç	Abstract (Resum)	Resultats
Recursos formatius de la Diputació de Barcelona. Anàlisi de problemes i presa de decisions. Enllaç general:	Decisions en blanc i negre CRAF DIBA	Discernir com abordar una situació conflictiva pot tenir alguna dificultat si no endrecem bé els elements que la configuren i imaginem sortides possibles.	Posar en pràctica un sistema per convertir cada punt negatiu en positiu i enllaçar binomis perquè puguem tenir un relat constructiu i favorable per a nosaltres i els nostres equips.
Presa de decisions CRAF DIBA	Els 5 perquè CRAF DIBA	La tècnica dels 5 perquè pot ajudar-nos a focalitzar bé un problema i buscar-ne les solucions.	Perquè hi ha situacions complexes que demanen anàlisis complexes. Amb aquesta videopíndola trobem la fórmula per

			arribar a l'arrel dels problemes
	Planta arbres de problemes CRAF DIBA	En 2' algunes idees de com enfocar els problemes de manera que ells mateixos generin solucions.	Començar pel problema. O millor dit: convertir el problema en una solució.
	Problemes a la graella CRAF DIBA	Les matrius de decisió ens ajuden a desencallar alguns problemes i buscar la millor solució. Com aprendre a fer-les és senzill.	Tenim una pila de decisions a prendre i no sabem per quina començar. En aquesta videopíndola t'ensenyen a organitzar una graella per prioritzar les nostres decisions segons el grau d'importància, gent afectada...
Generalitat de Catalunya – Xarxa Telemàtica Educativa de Catalunya XTEC Enllaç general: https://xtec.gencat.cat/ca/recursos/culturavalors/dimensio-personal/autonomia-presa-decisiones/	SmileUrbo, un innovador joc de rol interactiu	SmileUrbo - Joc de simulació interactiu dissenyat per ensenyar els jugadors com afrontar els reptes del món real. A través de la participació del grup i la presa de decisions, es forma en habilitats de comunicació, resolució de problemes, cooperació, gestió del temps i negociació.	
	Anàlisi de problemes i presa de decisions (diba.cat)	Anàlisi de problemes i presa de decisions - Web de la Diputació de Barcelona que té per objectiu identificar i utilitzar els principis i les eines que afavoreixen la definició i anàlisi dels problemes per a la presa de decisions.	
Institut Obert de Catalunya	Habilitats socials (xtec.cat)	Presa de decisions. Procés de presa de decisions	Conèixer les etapes que s'han de seguir en la presa de decisions i reflexionar sobre la presa de decisions
Ajuntament de Barcelona	Vídeos i clips infogràfics d'orientació acadèmica - YouTube	Canal on l'Ajuntament de Barcelona ofereix eines per l'autoconeixement i presa de decisions i uns vídeos que fan referència a: - Orientació acadèmica - Interessos i autoconeixement	Sé conscient de les pròpies decisions i que comporta.

		- Conèixer que ens ofereix l'entorn - Com decidim? Les pressions externes	
--	--	--	--

ANNEX 3. Fitxes d'observació, valoració, taules, avaluacions qualitatives i quantitatives de les accions formatives portades a terme

Annex 3.1 Fitxes activitat 1: Cabdell de llana.

Annex 3.1.1 Fitxa d'observació. Avaluació qualitativa sobre l'actitud dels participants

FITXA D'OBSERVACIÓ ACTIVITAT 1: CABDELL DE LLANA					
Avaluació qualitativa sobre l'actitud dels participants					
Ítems/variables	Molt bona Excel·lent	Força bé	Satisfactori/a	Poc/a	Gens
Atenció			√		
Motivació		√			
Interès *		√	√		
Participació	√				

Annex 3.1.2 Fitxa avaluació quantitativa per saber nombre participants

Avaluació quantitativa per saber nombre participants	
Nombre participants sessió 1	9
Altres observacions: <i>* L'interès per part dels assistents va augmentar a mesura que va avançar l'activitat.</i>	

Annex 3.2 Fitxes activitat 2: Que vol dir prendre decisions

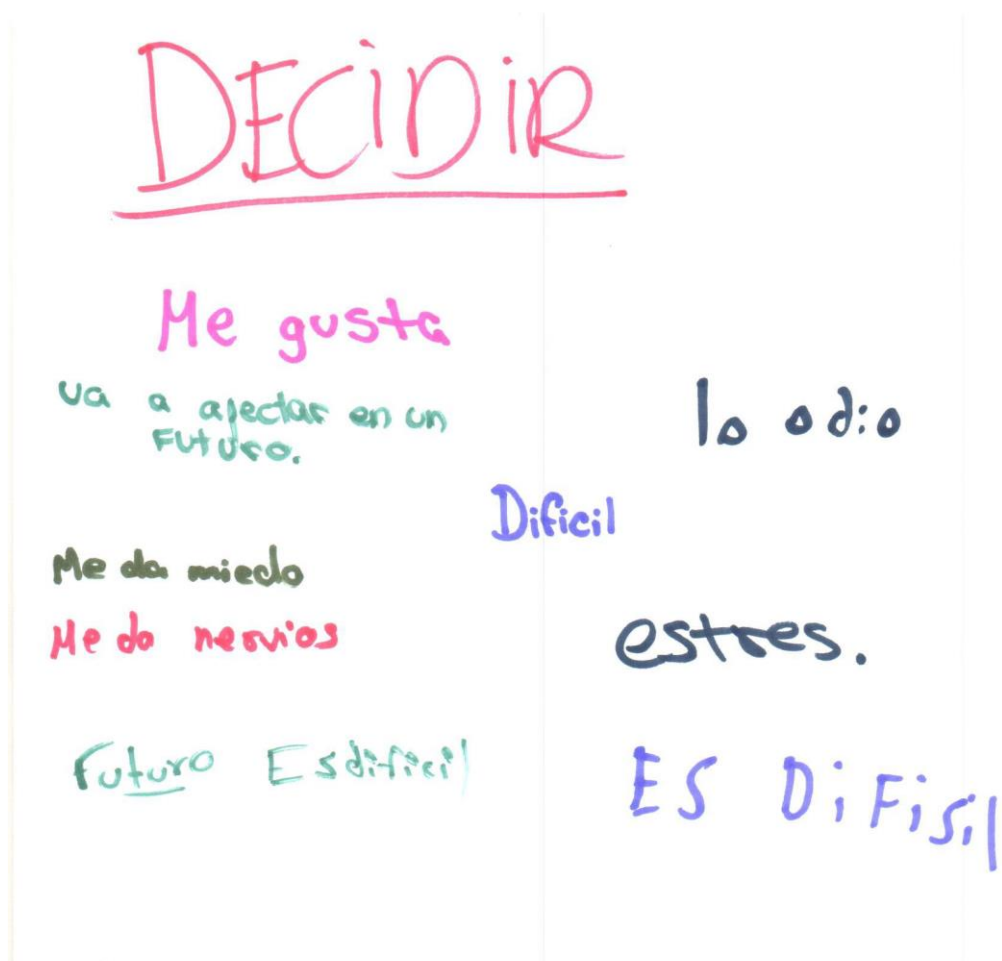
Annex 3.2.1 Fitxa d'observació. Avaluació qualitativa sobre l'actitud dels participants

FITXA D'OBSERVACIÓ ACTIVITAT 2: QUE VOL DIR PRENDRE DECISIONS					
Avaluació qualitativa sobre l'actitud dels participants					
Ítems/variables	Molt bona Excel·lent	Força bé	Satisfactori/a	Poc/a	Gens
Atenció	√				
Predisposició	√				
Interès *	√				
Participació *	√				
Altres observacions: <i>* Interès: tots els participants van estar interessats en el tema preguntant com poder escriure el que pensaven.</i> <i>* Participació: facilitar exemples va facilitar la participació i predisposició del grup.</i>					

Annex 3.2.2 Taula activitat. Avaluació quantitativa: recompta paraules per veure si tothom ha participat

TAULA ACTIVITAT 2: QUÈ VOL DIR PRENDRE DECISIONS	
Avaluació quantitativa: recompta paraules per veure si tothom ha participat	
	Número de:
Participants	9
Respostes	9
Altres observacions:	

Annex 3.2.3 Que vol pels adolescents prendre decisions / decidir

Altres observacions, activitat 2:

Després de veure les paraules que varen escriure els adolescents sobre el que és per ells decidir es desprèn que a la majoria se'ls fa difícil fer-ho. Sols hi va haver una persona que va dir que li agradava i, de manera contraposada, una altra que no li agradava gens, de fet odia decidir. De tot el grup sols hi va haver dues persones que varen ser conscients que el que decideixen els afecta al futur. Del resultat també es pot extreure que pels joves decidir és quelcom que els angixa donat que senten; estrès, por, nervis...

Annex 3.3 Fitxes activitat 3: Els globus

Annex 3.3.1 Fitxa d'observació. Avaluació qualitativa sobre l'actitud dels participants

FITXA D'OBSERVACIÓ ACTIVITAT 3: ELS GLOBUS					
Avaluació qualitativa sobre l'actitud dels participants					
Ítems/variables	Molt bona Excel·lent	Força bé	Satisfactori/a	Poc/a	Gens
La dinàmica s'ha entès	✓				
Motivació	✓				
Interès	✓				
Participació	✓				
Altres observacions: <i>Els dos educadors vàrem coincidir amb l'avaluació. També vàrem estar d'acord que la motivació de poder rebentar els globus al final de l'activitat va ser un plus de motivació.</i>					

Annex 3.3.2 Avaluació descriptiva escrivint les paraules que els joves expressen

Avaluació descriptiva escrivint les paraules que els joves expressin	
Participant: inicial del nom i cognom	Expressa que s'ha sentit:
MT	Alegria
MS	Seguretat i tranquil·litat
J	Seguretat, serenitat i confiança
C	Tranquil·litat, alegria
B	Estressada i preocupada
JS	Seguretat i tranquil·litat
M	Por
I	Tranquil·litat, segura i orgullosa
MJ	Primer estrès, després tranquil·litat
Altres observacions: <i>Una jove va expressar sentir ràbia quan una companya li va tirar el seu globus.</i>	

Altres observacions, activitat 3:

Els joves varen manifestar que havien escollit l'utensili per portar el globus d'una punta a l'altra de la sala:

- Sense pensar, per la seva mida, ex. cullera de servir
- Els donava seguretat, ex. culleres grans, petites
- Per la seva mida, ex. culleres grans
- Els donava seguretat i confiança, ex. forquilla
- Per lògica ex. tassa → si queien les pedres caurien dins
- Per facilitat, els semblava el més fàcil ex. tassa, espàtula, forquilla (tots els globus portaven un cordillet)

Altres comentaris dels joves:

Una persona va comentar que a vegades escull per impulsivitat i altres s'ho ha de pensar perquè hi ha coses que són més fàcils de decidir que altres, com en el cas dels esports que tria el que més li agrada o li és més fàcil.

Una jove va comentar que li fa por decidir i, per tant, prefereix que siguin els altres qui triïn per ella. Li vàrem preguntar si sempre li agrada el que escullen els altres per ella i ha dit que sí.

Una altra jove va dir sentir por en escollir les optatives perquè a les seves amigues els hi agradava una cosa i a ella una altra i a vegades havia decidit triar el que els agrada a elles encara que no fos el que ella voldria.

També es va comentar que triar entre diverses respostes en un examen comporta cert estrès per la por d'equivocar-se.

Annex 3.4 Fitxes activitat 4: Dia o nit amb ulls tapats

Annex 3.4.1 Fitxa d'observació. Avaluació qualitativa sobre l'actitud dels participants

FITXA D'OBSERVACIÓ ACTIVITAT 4: DIA O NIT AMB ULLS TAPATS					
Avaluació qualitativa sobre l'actitud dels participants					
Ítems/variables	Molt bona Excel·lent	Força bé	Satisfactori/a	Poc/a	Gens
Atenció	√				
Motivació	√				
Participació	√				
Altres observacions: <i>Durant la dinàmica vàrem haver d'ajudar a un jove que a l'inici ens va indicar que no tenia clar quina era la mà dreta i esquerra.</i> <i>En algunes de les preguntes efectuades alguns adolescents van dir que els agradaven les dues opcions pel que els vàrem haver de dir que s'havien de decidir per una.</i> <i>A mitja dinàmica vàrem decidir canviar el fer un pas a la dreta o a l'esquerra per aixecar la mà dreta o l'esquerra per tal que no hi hagués cap confusió així com per facilitar la nostra feina d'apuntar les diferents tries dels adolescents.</i> <i>Els dos educadors vàrem estar molt contents per l'actitud dels participants.</i>					

Annex 3.4.2 Avaluació qualitativa sobre les preferències dels joves

Avaluació qualitativa sobre les preferències dels joves		
Preguntes	Preferències participants	Preferències participants
1. Què t'agrada més?	Mar	Muntanya
	MT MS B JS M I MJ	C J
2. Prefereixes?	Ballar	Jugar al futbol
	J	JS

	<i>C</i> <i>B</i> <i>M</i> <i>I</i> <i>MJ</i>	<i>MT</i> <i>MS</i>
3. Per celebrar el teu aniversari què t'agradaria més?	Berenar/sopar amb els teus amics	Organitzar una festa
	<i>J</i> <i>C</i> <i>JS</i>	<i>MT</i> <i>MS</i> <i>B</i> <i>M</i> <i>I</i> <i>MJ</i>
4. Quan és carnaval prefereixes?	Disfressar-te	No disfressar-te
	<i>JS</i> <i>MJ</i> <i>J</i> <i>B</i> <i>C</i>	<i>MT</i> <i>MS</i> <i>M</i> <i>I</i>
5. Quina música t'agrada més?	Música anys 80	Música moderna
	<i>MT</i> <i>MS</i> <i>J</i> <i>JS</i> <i>M</i> <i>I</i> <i>MJ</i>	<i>B</i> <i>C</i>
6. Què prefereixes?	Una sortida amb els teus amics	Un mòbil d'última generació com per exemple, un Iphone
	<i>I</i> <i>J</i> <i>MJ</i>	<i>MT</i> <i>MS</i> <i>C</i> <i>B</i> <i>JS</i> <i>M</i>
7. Què t'agrada més?	Estar a casa tranquil	Sortir amb els teus amics
	<i>JS</i> <i>I</i> <i>C</i> <i>M</i>	<i>MT</i> <i>MS</i> <i>J</i> <i>B</i> <i>MJ</i>
8. T'agraden més?	Els esports individuals	Aquells col·lectius
	<i>J</i>	<i>MT</i>

		<i>MS</i> <i>C</i> <i>B</i> <i>JS</i> <i>M</i> <i>I</i> <i>MJ</i>
9. Fas esport	Per gaudir	Per guanyar
	<i>C</i> <i>MT</i> <i>J</i>	<i>MS</i> <i>B</i> <i>JS</i> <i>M</i> <i>I</i> <i>MJ</i>
10. Entre aquestes opcions quina escolliries?	Surfistes	Motards
	<i>MS</i>	<i>MT</i> <i>J</i> <i>C</i> <i>B</i> <i>JS</i> <i>M</i> <i>I</i> <i>MJ</i>

Annex 3.5 Fitxes activitat : Dia o nit. Decisions davant els altres

Annex 3.5.1 Avaluació qualitativa sobre l'actitud dels participants

FITXA D'OBSERVACIÓ ACTIVITAT 5: DIA O NIT. DECISIONS DAVANT ELS ALTRES					
Avaluació qualitativa sobre l'actitud dels participants					
Ítems/variables	Molt bona Excel·lent	Força bé	Satisfactori/a	Poc/a	Gens
Atenció				√	
Motivació					√
Participació				√	
Altres observacions: <i>A causa que es van afegir a les dinàmiques 4 joves més, els va fer sentir menys segurs i la participació va ser molt baixa.</i> <i>En aquesta activitat vàrem anar apuntant el que escollien els adolescents, tot i que en aquesta taula comparativa no vàrem escriure les eleccions dels 4 joves que es van afegir en aquesta sessió perquè aquesta dinàmica era una continuació de l'activitat 4 de la setmana passada.</i>					

Annex 3.5.2 Avaluació qualitativa i comparativa sobre les preferències dels joves

Avaluació qualitativa i comparativa sobre les preferències dels joves				
Observació: Les inicials en color vermell indiquen que la persona adolescent va triar una opció diferent a l'escollida en l'activitat 5 de la setmana anterior				
Preguntes	Preferències participants	Preferències participants	Preferències participants	Preferències participants
1. Què t'agrada més?	Estar a casa tranquil		Sortir amb els teus amics	
	Resultats Activitat 4	Resultats Activitat 5	Resultats Activitat 4	Resultats Activitat 5
	JS I C M	JS I M MJ J	MT MS J B MJ	MT MS B C
2. Quan és carnaval prefereixes?	Disfressar-te		No disfressar-te	
	Resultats Activitat 4	Resultats Activitat 5	Resultats Activitat 4	Resultats Activitat 5
	JS MJ J B C	JS MJ J B C I	MT MS M I	MT MS M
3. Què t'agrada més?	Mar		Muntanya	
	Resultats Activitat 4	Resultats Activitat 5	Resultats Activitat 4	Resultats Activitat 5
	MT	MT	C	

	<i>MS</i> <i>B</i> <i>JS</i> <i>M</i> <i>I</i> <i>MJ</i>	<i>MS</i> <i>B</i> <i>JS</i> <i>M</i> <i>I</i> <i>MJ</i> <i>C</i> <i>J</i>	<i>J</i>	
4. Entre aquestes opcions quina escolliries?	Surfistes		Motards	
	Resultats Activitat 4	Resultats Activitat 5	Resultats Activitat 4	Resultats Activitat 5
	<i>MS</i>	<i>C</i>	<i>MT</i> <i>J</i> <i>C</i> <i>B</i> <i>JS</i> <i>M</i> <i>I</i> <i>MJ</i>	<i>MT</i> <i>MS</i> <i>J</i> <i>B</i> <i>JS</i> <i>M</i> <i>I</i> <i>MJ</i>
5. Prefereixes?	Ballar		Jugar a futbol	
	Resultats Activitat 4	Resultats Activitat 5	Resultats Activitat 4	Resultats Activitat 5
	<i>J</i> <i>C</i> <i>B</i> <i>M</i> <i>I</i> <i>MJ</i>	<i>J</i> <i>C</i> <i>B</i> <i>M</i> <i>MJ</i>	<i>JS</i> <i>MT</i> <i>MS</i>	<i>I</i> <i>JS</i> <i>MT</i> <i>MS</i>
	Beremar/sopar amb els teus amics		Organitzar una festa	

6. Per celebrar el teu aniversari què t'agradaria més?				
	Resultats Activitat 4	Resultats Activitat 5	Resultats Activitat 4	Resultats Activitat 5
	<i>J</i> <i>C</i> <i>JS</i>	<i>J</i> <i>JS</i> <i>MT</i> <i>MS</i> <i>MJ</i>	<i>MT</i> <i>MS</i> <i>B</i> <i>M</i> <i>I</i> <i>MJ</i>	<i>B</i> <i>M</i> <i>I</i> <i>C</i>
7. T'agraden més?	Els esports individuals		Aquells col·lectius	
	Resultats Activitat 4	Resultats Activitat 5	Resultats Activitat 4	Resultats Activitat 5
	<i>J</i>	<i>JS</i>	<i>MT</i> <i>MS</i> <i>C</i> <i>B</i> <i>JS</i> <i>M</i> <i>I</i> <i>MJ</i>	<i>J</i> <i>MT</i> <i>MS</i> <i>C</i> <i>B</i> <i>M</i> <i>I</i> <i>MJ</i>
8. Fas esport	Per gaudir		Per guanyar	
	Resultats Activitat 4	Resultats Activitat 5	Resultats Activitat 4	Resultats Activitat 5
	<i>C</i> <i>MT</i> <i>J</i>	<i>J</i>	<i>MS</i> <i>B</i> <i>JS</i> <i>M</i> <i>I</i> <i>MJ</i>	<i>C</i> <i>MT</i> <i>MS</i> <i>B</i> <i>JS</i> <i>M</i>

				I MJ
9. Quina música t'agrada més?	Música anys 80		Música moderna	
	Resultats Activitat 4	Resultats Activitat 5	Resultats Activitat 4	Resultats Activitat 5
	MT MS J JS M I MJ	J	B C	MT MS J JS M I MJ B C
10. Què prefereixes?	Una sortida amb els teus amics		Un mòbil d'última generació com per exemple, un Iphone	
	Resultats Activitat 4	Resultats Activitat 5	Resultats Activitat 4	Resultats Activitat 5
	I J MJ	J MS C B JS M	MT MS C B JS M	MT I MJ
Observacions: <i>Els educadors vàrem comentar als participants que en aquesta activitat hi va haver respostes diferents per part de les mateixes persones a les mateixes preguntes de la setmana anterior fent referència a la influència dels iguals. Vàrem preguntar si algú en alguna ocasió havia decidit sota la influència dels seus iguals. En aquesta primera activitat va costar molt que els assistents parlessin tot i que els educadors van posar molts exemples de com et pots deixar influenciar i fer coses que no t'agraden i/o et poden condicionar el futur. Finalment, els adolescents varen comentar algun exemple com el d'una jove que va dir que a l'hora del pati anava a la biblioteca perquè els seus amics hi volien anar tot i que ella preferiria anar a jugar a futbol.</i>				

Annex 3.6 Fitxes activitat 6: Responsabilitat i conseqüències de les decisions preses

Annex 3.6.1 Fitxa d'observació. Avaluació qualitativa sobre l'actitud dels participants

FITXA D'OBSERVACIÓ ACTIVITAT 6: RESPONSABILITAT I CONSEQÜÈNCIES DE LES DECISIONS PRESES					
Avaluació qualitativa sobre l'actitud dels participants					
Ítems/variables	Molt bona Excel·lent	Força bé	Satisfactori/a	Poc/a	Gens
Escolta activa			√		
Empatia		√			
Implicació				√	
Respecte als altres	√				
Influència dels companys sobre el que diuen	Totalment				
Participació			√	√	
Altres observacions: <i>Al principi va costar molt que participessin i quan quedaven 10 minuts es van animar 4 o 5 persones amb ganes de parlar i d'explicar.</i> <i>La major part dels adolescents van dir que encara que els hi caigués malament una persona si es pengés una foto d'aquesta despullada, avisarien, però dels 13 adolescents l'educador que els coneix diu que realment sols ho haurien fet 2.</i> <i>La influència dels iguals es va veure clarament volent quedar bé davant el grup d'iguals dient coses que en el fons no pensaven.</i> <i>Els més grans varen portar la veu cantant, els de tercer i quart de l'ESO i el que deien ells deien els altres.</i>					

Comentaris que varen fer els joves el dia de l'activitat sobre les diferents situacions presentades:

- Tinc un compte d'Instagram i penjo una foto que m'agrada molt. Rebo alguns likes, però també alguns comentaris negatius i crítiques que no m'agraden..

MT. i MJ. Es riurien del comentari. Tot i això, una d'aquestes persones parlaria amb la persona per dir-li que el comentari no li ha agradat. L'altre no diria res.

MS. i J. Ignorarien el comentari.

I. i JC.. Depèn del comentari. Si fos un comentari "borde" que els hi fes mal, van dir que passarien.

D. Va expressar que depèn de quin amic ho digués. Si és molt amic aniria a buscar-lo i li pegaria. Li vaig preguntar si primer parlaria amb ell i va dir que no, que directament li pegaria.

M. i V. Lii seria igual. Passaria.

B. Preferia la sinceritat. Li seria igual.

C. i CR. Parlarien amb la persona.

JS. Depèn del comentari i si era una crítica constructiva o no, parlaria o passaria. Si fos un comentari que l'ofengués passaria d'aquesta persona.

- Estàs mirant Instagram i de sobte, veus una foto d'una persona que coneixes i la foto que ha penjat no t'agrada gens. Què faríeu? Li direu personalment de què no t'agrada, li deixàrieu un comentari que no t'agrada, no li diríeu res perquè a ell/a és evident que li agrada la foto.

C. No faria res perquè respectaria el que li agrada.

MJ. Em va preguntar si a la foto sortiria ella. Li vaig preguntar que faria si a la foto surtis ella. A aquesta pregunta va dir que li diria que no se sent còmode i que la canviés per una altra.

A partir d'aquí i per crear més debat els vàrem dir que pensessin que la foto que han penjat i que no els agrada gens també hi surten.

JC., M., CR., D. B. J. i I. Passarien, però si surten a la foto, li dirien que l'esborrés.

V., MS., MT. Passarien, no farien res.

JS. Li faria un meme.

- Estem en el col·legi amb el nostre grup d'amics i passa un nen que ens cau molt malament, fatal, no el podem ni veure. És estúpid, em cau fatal. Llavors el meu grup comença a ficar-se amb ell i a molestar-lo. Seguidament comencen a barallar-se. Què faríeu? Aquest nen em cau fatal. Han començat a barallar-se els meus companys i ell. Intervinc a la baralla? Intento parar-la? O, decideixo buscar ajuda?

JS. Diria que es peguessin més fort.

B. Es posaria a la baralla.

MJ. Si a la baralla hi ha algun amic meu, l'ajudaria a pegar-se més.

I. A l'escola mai s'ha barallat, primer miraria el que passa i després li comentaria a un responsable.

V. Observaria i en acabat passaria la xafarderia per no sortir a la xafarderia.

B., JC., Observaria per veure que passa i poder fer safareig.

M. i CR. Sols mirarien.

Vàrem afegir un altre supòsit: que farien si hi hagués una baralla entre el seu equip de futbol i els rivals.

D. Els animaria a pegar-se més fort i aniria per l'àrbitre.

MT. Animaria que es peguessin.

- Si veig aquesta situació a l'escola en què uns companys s'estan barallant. Què faig? Intervinc? Intento buscar ajuda? Animo la baralla?

JS. Si és amic meu aniria a parar-ho, però si em cauen malament els dos, els animaria que es peguessin.

Dues persones varen comentar que per intentar frenar una baralla varen rebre ells. Una jove va explicar que la baralla era entre una seva cosina i la seva germana i va acabar rebent ella i un jove va comentar que per intentar parar la baralla entre dos amics li van clavar una puntada de peu a les costelles i llavors, van començar a pegar-li. Després van anar de cara i van riure.

La resta varen continuar dient que es pegarien.

Vàrem preguntar si hi hauria algú que avisaria a un responsable per tal que els paressin i es varen posar a riure i van dir que millor que seguissin. *Una jove va dir que sols avisaria en el cas que un infant o jove fos més petit que l'altre, però si no hi havia sang que es peguessin.*

- Vaig caminant per l'escola i un nen em comença a molestar moltíssim. Cada dia més i més sovint. Què faig com a víctima? Em barallo per defensar-me, busco un professor i li dic que aquest nen m'està molestant. No faig res.

Una jove diu que primer intentaria parlar, però si la persona no col·labora, es pegaria. Una altra jove ha dit que directament es barallaria.

I. Parlaria amb el cap d'estudis, el mestre i també amb la persona.

V. Segurament parlaria amb el cap d'estudis i el mestre.

MJ. Miraria una forma de com defendre's.

J. Des del primer dia s'hi tornaria com la persona i si fes falta aniria a cops.

JS., MT., MS. Li pegaria directament.

JC. No li pegaria, però si que l'agrediria verbalment.

CR. Intentaria parlar amb la persona.

La majoria intentarien parlar amb la persona i si no anirien directament a insultar-lo o pegar-li. La jove que ha manifestat que parlaria amb el cap d'estudis, el mestre i amb la persona també ha comentat que parlaria amb la seva mare per conèixer una altra opinió. Llavors una altra jove ha comentat que els hi diria als seus pares per saber si ho feia malament.

També varem preguntar que si el maltracta fos a través d'una xarxa social com per exemple, en el cas que els hi haguessin fet una foto despullats i pengessin aquesta a la xarxa que farien.

I. Per molt malament que li caigués, molt malament una persona parlaria amb el director perquè aquesta és una cosa molt baixa.

MT No sap què faria.

JS. S'ho guardaria i quan trobes el moment li diria.

La resta han dit que l'avisarien.

Vàrem parlar de les conseqüències de totes les coses que fem o decidim i que l'últim recurs que s'hauria d'utilitzar és la violència sigui aquesta verbal o física. Els hi vàrem preguntar també si quan decidien ho feien impulsivament o es pensaven les coses abans de decidir.

JS. En una baralla no s'ho pensaria, actuaria, però en el cas dels estudis s'ho pensaria.

I. Quan està enfadada no pensa, decideix o fa les coses impulsivament, d'altra manera, sí que s'ho pensa. A vegades li diu coses a la seva mare que sap que s'ha passat i s'estressa perquè després no sap com fer-ho perquè la perdoni. Tot i això, és capaç de solucionar-ho.

MJ. A vegades quan està enfadada diu les coses que no són, sense filtre i més tard li sap greu i s'estressa.

La major part dels adolescents varen dir que encara que els hi caigui malament una persona si es penja una foto d'aquesta despullada, avisarien, però de les 13 persones assistents l'educador que les coneix diu que realment sols ho haurien fet 2.

Annex 3.7 Avaluació tancament activitats formatives

Annex 3.7.1 Valoració dels adolescents de les activitats formatives

Copia document original escanejat:

Annex 3.7.2 Fitxa d'observació. Avaluació qualitativa sobre la valoració dels participants

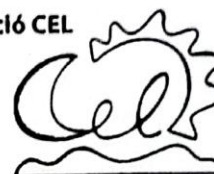
FITXA D'OBSERVACIÓ: TANCAMENT ACTIVITATS FORMATIVES			
Avaluació qualitativa sobre la valoració dels participants			
Ítems/variables	Bo	Regular	Dolent
Satisfacció	✓		
Participació	✓		
Observacions:			

Annex 3.7.3 Taula nombre participants, comparativa primera i segona sessió.
Avaluació quantitativa per saber si s'ha mantingut el nombre de participants

TAULA NOMBRE PARTICIPANTS. COMPARATIVA PRIMERA I SEGONA SESSIÓ	
Avaluació quantitativa per saber si s'ha mantingut el nombre de participants	
Nombre participants sessió 1	9
Nombre participants sessió 2	13
Observacions: <i>El primer dia en ser 9 adolescents van ser ells mateixos i no es van deixar influir pels altres. El segon dia en ser 13 es van deixar influir totalment pels companys.</i> <i>Vàrem poder observar que els que més varen participar van ser els adolescents que van a segon i quart de l'ESO. Els de primer de l'ESO miraven i escoltaven als més grans per veure que deien i respondre segons el que diguessin.</i>	

ANNEX 4. Fitxa valoració de les accions formatives i feedback rebut

Fundació CEL

Avaluació efectuada pel centre Obert La Sagrera

Carrer del Pont 3, 08030 Barcelona
NIF: 62623673-G

FITXA VALORACIÓ ACCIONS FORMATIVES					
Avaluació qualitativa sobre l'actitud de l'educadora social encarregada del disseny i la posada en pràctica de les accions formatives					
Ítems/variables	Molt bona Excel·lent	Força bé	Satisfactori/a	Poc/a	Gens
Satisfacció	x				
Impacte en els participants		x			
Interès		x			
Actitud educadora	x				
Disseny accions formatives	x				
El disseny de les accions formatives correspon a les demandes de l'entitat	x				
El disseny de les accions formatives corresponen als objectius plantejats	x				
Col·laboració amb el centre	x				
Qualitat disseny accions formatives	x				
Altres observacions:					

Feedback sessions formatives

Cal comentar, que els joves durant la primera sessió van ser molt participants de les dinàmiques, va funcionar molt positivament, en canvi la segona sessió va ser més complicada, ja que els joves es van sentir influïts per les decisions dels propis companys.

Tot i així crec que les sessions formatives s'ha pogut realitzar de manera positiva i extreure aquelles informacions que es necessitava.

Per part de la Mercè, cal comentar que és molt bona professional i que va saber adaptar-se a les diferents condicions del grup.

CERTIFICAT

Gavaldà Flaqué, Maria Mercè

ha superat satisfactòriament el curs virtual:

Eines i recursos per realitzar el teu TFG_Estratègies didàctiques per a la formació de les persones adultes [MO65095]

Durada del curs: 6.30 hores

Qualificació obtinguda: 10,00

Curs acadèmic 2023-2024

Certificat emès pel Servei de Biblioteques UAB en data 1 de febrer 2024